

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW
ZARZĄD GŁÓWNY

Komunikat
1/111

*Z okazji Świąt Wielkanocnych
naszym Czytelnikom i Sympatykom
serdeczne życzenia zdrowia
i wszelkiej pomyślności
składa Prezydium
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków
i Redakcja*

Warszawa, marzec 2012

**Szanowni P. T. Prezesi Oddziałów i Kół
Prosimy o zaznajamianie z treścią Komunikatu
wszystkich członków Zarządu i Związku**

REDAKCJA
Irena Tańska

Copyright © by Związek Sybiraków Zarząd Główny 2012
e-mail: biuro.zarzadu@poczta.internetdsl.pl

www.sybiracyzg.pl

ISSN 1508-0676

Skład komputerowy – *Mirosława Sadowska*
Łamanie komputerowe – *Daniela Bartkiewicz*

Nakład: 550 egz.

Związek Sybiraków Zarząd Główny
00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12/III p.,
tel./fax. 22 827-93-71
Konto bankowe PKO BP SA I O/Warszawie
Nr 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

SPRAWY ORGANIZACYJNE

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Główny

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12, III p., tel./fax 827-93-71
Konto bankowe: PKO BP SA I/O Warszawa 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

Warszawa, 10 listopada 2011

*„Jeśli zapomnę
o nich to Ty Boże
na Niebie
Zapomnij o mnie”
A. Mickiewicz*

ZG/1189/11

**Minister
w Kancelarii Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej
Pan
Olgierd Dziekoński
Pałac Prezydencki
ul. Krakowskie Przedmieście 48/50
00-078 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze,

Zarząd Główny Związku Sybiraków wyraża satysfakcję ze spotkania w Kancelarii w dniu 4.11. br. naszych przedstawicieli. Prezes Zarządu Głównego Tadeusz Chwiedź, członek Zarządu Głównego Grzegorz Lipowski oraz Sekretarz Generalny Stanisław Sikorski mieliśmy okazję przedstawić szereg zagadnień związanych z działalnością Związku Sybiraków, a także spraw, rozwiązanie których mogłoby nastąpić poprzez:

- przestrzeżenia istniejących regulacji prawnych,
- nowelizację niektórych zapisów ustawowych,
- uchwalenie nowej ustawy (w).

Nasi przedstawiciele odebrali dobrą wolę Pana Ministra i pana Ministra Macieja Klimczaka dla pozytywnego rozwiązania spraw niezwykle ważnych dla Sybiraków w możliwie krótkim okresie.

Pozytywnie odebraliśmy zapowiedź do formułowania szczegółów niezwłocznie po ukonstytuowaniu się organów Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

W oczekiwaniu na propozycje dalszego współdziałania.

Pozostajemy z poważaniem.

Z poważaniem

Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

Prezes
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Tadeusz Chwiedź

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Główny

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12, III p., tel./fax 827-93-71
Konto bankowe: PKO BP SA I/O Warszawa 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

Warszawa, 15 listopada 2011

*„Jeśli zapomnę
o nich to Ty Boże
na Niebie
Zapomnij o mnie”
A. Mickiewicz*

ZG/1194/11

**Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
Pani
Ewa Kopacz
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa**

Szanowna Pani Marszałek,

Zarząd Główny Związku Sybiraków w imieniu ponad 38 tysięcy członków składa Pani serdeczne gratulacje w związku z powierzeniem zdecydowaną większością polskiego parlamentu funkcji Marszałka Sejmu i formalnie zaszczytnej drugiej pozycji w hierarchii Rzeczypospolitej Polskiej. Życzymy Pani Marszałek sukcesów na miarę potrzeb naszej Ojczyzny i Jej Obywateli.

Przy tej okazji prosimy o wyrozumiałość, że podniesiemy niektóre tylko problemy społeczności sybirackiej, która aktualnie jest najliczniejszą grupą kombatancką w Ojczyźnie i rozsianą praktycznie w wielu krajach wszystkich części świata.

Społeczność sybiracka, która coraz szybciej zmniejsza swoją liczebność, wypatruje od wielu już lat sprawiedliwości, jeżeli nawet nie pełnego zadośćuczynienia materialnego za doznane krzywdy, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa socjalnego.

Podstawowe problemy to:

– ochrona zdrowia,

- uznanie inwalidztwa spowodowanego wieloletnimi represjami, przymusową pracą w skrajnie uciążliwych warunkach,
- przyznanie odszkodowania substytucyjnego.

Powyższe sprawy podnosimy od wielu już lat, napotykamy różnego rodzaju bariery i niestety też bierność instytucji, od których zależy procedowanie i jego zakończenie odpowiednimi decyzjami.

Wszystkie wyżej wymienione zagadnienia są dobrze znane w Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

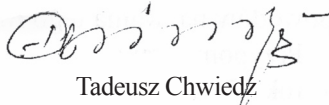
Mając na względzie cenny czas Pani Marszałek w spełnianiu czynności, nie przedstawiamy w niniejszym piśmie szczegółów. Bylibyśmy wielce zobowiązani za wysłuchanie naszych przedstawicieli na krótkiej audyencji.

Chcemy jeszcze raz podkreślić, że dla Sybiraków powyżej wyspecyfikowane zagadnienia są wagi pierwszorzędnej, szczególnie biorąc pod uwagę proces wzmagającego się szybkiego odchodzenia.

Liczymy na wysłuchanie.

Z wyrazami szacunku

Prezes
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Tadeusz Chwiedź

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Główny

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12, III p., tel./fax 827-93-71
Konto bankowe: PKO BP SA I/O Warszawa 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

Warszawa, 2 lutego 2012

*„Jeśli zapomnę
o nich to Ty Boże
na Niebie
Zapomnij o mnie”
A. Mickiewicz*

ZG/125/12

**Posel na Sejm
Pani Izabela Leszczyna
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa**

Szanowna Pani Posel,

Do Pani uprzejmej wiadomości przesyłamy w załączeniu wystąpienie Przewodniczącego Sejmiku Województwa Opolskiego pana Bogusława Wierdaka do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej pana Bronisława Komorowskiego w sprawie świadczenia/odszkodowania substytucyjnego dla Sybiraków, któremu to zagadnieniu poświęca Pani Posel znaczną uwagę.

Z poważaniem

Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

Do wiadomości:
Przewodniczący Sejmiku Województwa Opolskiego
Pan Bogusław Wierdak
ul. Piastowska 14
45-082 Opole

Opole, dnia 31 stycznia 2012 roku
BS.0005.3.2012

Wielce Szanowny Panie Prezydencie,

Niniejszym pismem pragnę w imieniu Sejmiku Województwa Opolskiego wyrazić nasze pełne poparcie dla społeczności sybirackiej i ich zabiegów o uchwalenie ustawy „o świadczeniu substytucyjnym przysługującym osobom represjonowanym w latach 1939–1956 przez Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich”.

Projekt ten, chociaż uzyskał akceptację posłów na Sejm RP oraz Komisji Socjalnej i Rodziny, to jednak od ponad dwóch lat nie został uchwalony. Projekt ustawy zakłada przyznanie świadczeń substytucyjnych w wysokości do 30 tys. zł osobom represjonowanym posiadającym obywatelstwo polskie, które w latach 1939–1956 przebywały: na przymusowym zesłaniu lub deportacji, w obozach internowanych, więzieniach, obozach poprawczych, obozach pracy i poprawczych koloniach w ZSRR. Projekt ustawy o odszkodowaniu substytucyjnym nie wyklucza również prawnego dochodzenia odszkodowania od Federacji Rosyjskiej, prawnego następcy ZSRR.

Szanowny Panie Prezydencie,

Ze spotkań, które jako Przewodniczący Sejmiku Województwa Opolskiego odbywam z „Sybirakami”, wynika, że poczucie krzywdy, niesprawiedliwości i upokorzenia nabrało u Sybiraków maksymalnych rozmiarów. Sybiracy z Workuty, Kołomy, Magadanu, Sybiru, Kazachstanu, którzy doznali wielu cierpień, dotychczas nie otrzymali żadnych odszkodowań ani zadośćuczynienia. Społeczność Sybiracka po reaktywowaniu Związku Sybiraków w 1988 r. (powołany był w 1928 r.) liczyła około 90 tysięcy członków. Aktualnie liczy już tylko około 38 tysięcy, a wielkość odejść rokrocznie wzrasta. Związek Sybiraków jest też najliczniejszą organizacją kombatancką.

Przejścia sprzed wielu lat w warunkach nieludzkich, które wpłynęły na ich rozwój, są aktualnie przyczyną poważnych schorzeń, utraty zdro-

wia, inwalidztwa. Pobyt na zesłaniu spowodował stan nieuleczalny, a trauma represji na zesłaniu jest chorobą trwającą przez całe pozostałe życie.

Dlatego też zwracam się do Pana Prezydenta o gorące poparcie dla uchwalenia projektu ustawy o świadczeniu substytucyjnym przysługującym osobom represjonowanym w latach 1939–1956 przez Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich”.

Z poważaniem

Bogusław Wierdak

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Opolskiego

Do wiadomości:

1. Stanisław Sikorski – Sekretarz Generalny Związku Sybiraków,
Zarząd Główny, Warszawa
2. Teresa Sajjan – Prezes Związku Sybiraków w Nysie

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Główny

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12, III p., tel./fax 827-93-71
Konto bankowe: PKO BP SA I/O Warszawa 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

Warszawa, 23 grudnia 2011

„Jeśli zapomnę
o nich to Ty Boże
na Niebie
Zapomnij o mnie”
A. Mickiewicz

Podziękowanie

W roku 2011 została uruchomiona strona internetowa Zarządu Głównego Związku Sybiraków: www.sybiracyzg.pl.

Projekt strony internetowej opracował zespół:

- projekt merytoryczny – Przewodniczący Zespołu pan mgr inż. Henryk Okulewicz
- projekt graficzny – pan dr Zbigniew Miarzyński
- projekt informatyczny – pan mgr Cezary Kozłowski

Ww. członkowie zespołu wykonali pracę społecznie i zadeklarowali, że ewentualne zmiany, modyfikacje, dostosowania do wprowadzonych innowacji wykonają też społecznie. Zarząd Główny Związku Sybiraków składa niniejszym podziękowanie Panom

Henrykowi Okulewiczowi
Zbigniewowi Miarzyńskiemu
Cezaremu Kozłowskiemu

Strona internetowa www.sybiracyzg.pl jest jedyną oficjalną stroną Zarządu Głównego Związku Sybiraków.

Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZWIĄZKU SYBIRAKÓW 3.01.2012 R. W WARSZAWIE

3 stycznia 2012 r. odbyło się w Warszawie zebranie Zarządu Głównego z udziałem prezesów Zarządów Oddziałów, przewodniczącego Głównej Komisji Rewizyjnej i przewodniczącego Głównego Sądu Koleżeńskiego.

Porządek dzienny zebrania:

Część I zebrania

- Przyjęcie porządku dziennego zebrania.
- Informacja o ostatnich inicjatywach Zarządu Głównego dotyczących spotkań bezpośrednich i interwencji pisemnych do naczelnych władz Polski.
- Informacja o realizacji preliminarza za dziesięć miesięcy 2011 r.
- Przyjęcie prowizorium preliminarza na 2012 r.
- Planowanie krajowych uroczystości patriotyczno-religijnych w 2012 r.
- Sprawy organizacyjne i wolne wnioski.

Część II zebrania

- Uroczyste spotkanie świąteczno-noworoczne.

Zebranie otworzył i przywitał obecnych prezes Zarządu Głównego Tadeusz Chwiedź. Sprawą priorytetową w pracy Zarządu Głównego jest problem ustawy o świadczeniach substytucyjnych i uprawnień wynikających z orzeczenia inwalidztwa wojennego.

Przedstawiciele Związku Sybiraków uczestniczyli w 2011 r. w czterech posiedzeniach podkomisji sejmowej pod przewodnictwem posła Piechoty do nadania biegu pracom nad ustawą.

Obecna na posiedzeniu komisji przedstawicielka Naczelnej Rady Lekarskiej stwierdziła, że po siedemdziesięciu latach od czasu zesłania i pobytu na Syberii lekarz orzecznik nie jest w stanie określić związku pomiędzy obecnym stanem zdrowia a warunkami życia na zesłaniu. Jest wiele przypadków, gdy orzecznik, powołując się na upływ czasu, odmawia przyznania inwalidztwa wojennego. Zachodzi więc pytanie, po co taki przepis powstał. Nad jego powstaniem pracowała grupa uczonych z Uniwersytetu Jagiellońskiego i odrzucanie go obecnie przez lekarzy orzeczników jest wyrazem lekceważenia ich dorobku.

Ponieważ inne grupy społeczne otrzymują odszkodowania czy zadośćuczynienie Związek Sybiraków zaproponował, by na zasadzie równości prawa przyznać sybirakom status „częściowo niezdolny do pracy”. Na skutek błędnych informacji lub niezrozumienia celu rząd odrzucił projekt ustawy.

Wystąpienie do marszałek Sejmu RP Ewy Kopacz (pismo: ZG/1194/11 z dn. 15 listopada 2011 r.) spowodowało, iż odpowiedni ministrowie zostali zobowiązani do zajęcia się tą sprawą.

Drugą ważną sprawą dla środowiska sybiraków jest odznaczenie Krzyżem Zesłańców Sybiru. Odznaczenie to ma charakter odznaczenia państwowego i przyznaje je prezydent państwa. Nasze wnioski o takie odznaczenie zalegają w Kancelarii Prezydenta. Wskutek naszej interwencji sprawy nabrały przyspieszenia. W czasie między kolejnymi zebraniem odbyło się spotkanie z prezesem IPN, na którym omówiono problem spornej liczby Polaków wywiezionych do ZSRR. Obecnie IPN, opierając się na informacjach radzieckich wojsk konwojowych, podaje liczbę 320 tys. Ustalono na spotkaniu, że celem ustalenia liczby deportowanych zostanie powołana specjalna komisja, w skład której wejdą również przedstawiciele Związku Sybiraków.

Komisja Obrony Spraw Socjalnych przygotowuje dokument, który pozwoli komisji sejmowej na rzetelne przygotowanie ustawy o świadczeniach substytucyjnych.

W związku z wejściem w życie nowej ustawy o świadczeniach zdrowotnych zapisy w ustawie z 2007 r. dotyczące art. 46 o bezpłatnych lekach dla osób represjonowanych, ich współmałżonków będących na ich utrzymaniu oraz wdów i wdowców po zmarłych osobach represjonowanych nie zmieniły się. Zgodnie z artykułem 47c przysługuje leczenie poza kolejnością, teraz nie tylko osoby represjonowane z uprawnieniami inwalidy wojennego, ale wszyscy sybiracy będą przyjmowani przez lekarzy specjalistów bez skierowania od lekarza pierwszego kontaktu. Reasumując artykuły 46, 47c i 57 ust. 1 pkt 10 pozostają bez zmian.

Skarbnik Zarządu Głównego poinformował, że w większości przypadków zaległości we wpłatach składek zostały uregulowane. Na dzień 28 grudnia 2011 r. wpłaty wynosiły 72%.

Nadal w wielu Oddziałach i Kołach podejmowane są budowy miejsc pamięci – tablice, obeliski, pomniki. Zarządy występują do Zarządu Głównego o dotacje finansowe, ale często są one składane zbyt późno. Aby móc za-

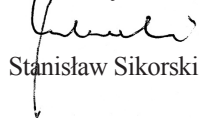
spokoić potrzeby, musimy mieć wniosek złożony z dużym wyprzedzeniem, ze względu na konieczność wcześniejszego zaplanowania środków, w tym i wystąpienia do Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych lub Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Podobna procedura obowiązuje w przypadku publikacji wspomnień i innych utworów. W przypadku książek do wniosku o dotację powinny być dołączone recenzje.

Planowane przychody w 2011 r. wynosiły 457 300 zł. Za okres 10 miesięcy wydano 254 813,82 zł, przychody faktyczne na dzień 2 stycznia 2011 r. wyniosły 302 339,67 zł. Przewidywane koszty na rok 2012 wynoszą 418 500 zł.

Uchwała nr 1/12
z posiedzenia Zarządu Głównego w dniu 3.01.2012 r.

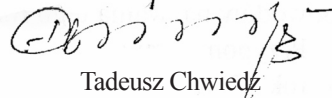
Zarząd Główny przyjął prowizorium preliminarza na 2012 r. przewidujący przychody ogółem na 452 000,00 zł, a wydatki na 418 500,00 zł. Prowizorium preliminarza obowiązuje w wysokości jw. do chwili uchwalenia przez Zarząd Główny w ostatecznej jego wersji na 2012 r.

Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

Prezes
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Tadeusz Chwiedz

Po wystąpieniach prezesa T. Chwiedzia i skarbnika S. Jurkina rozpoczęła się dyskusja, która głównie dotyczyła spraw finansowych i organizacyjnych – ocenionych pozytywnie. Prezes Tadeusz Chwiedź poinformował również o planowanych w 2012 r. głównych imprezach organizowanych przez Zarząd Główny: w maju pielgrzymka do Grodzca i na Jasną Górę w Częstochowie, w czerwcu pielgrzymka do Lichenia, krajowy drugi zjazd szkół noszących imię Sybiraków, Marsz Żywej Pamięci Polskiego Sybiru.

Omówiono także sprawę kolportażu dwóch filmów na temat zesłań opracowanych przy pomocy Klubu Wojsk Lądowych przez Henryka Okulewicza pt. „Losy zesłańców Sybiru” i „Symbole pamięci zesłańców Sybiru”.

Na zebraniu została podjęta uchwała, którą drukujemy poniżej.

W ostatnim czasie wielu sybiraków otrzymało wysokie państwowe odznaczenia.

Złoty Krzyż Zasługi otrzymali: Zofia Czarnecka, Wincenty Dowojna, Jadwiga Szczepińska, Karol Zacharczuk.

Srebrny Krzyż Zasługi otrzymali: Stanisław Cichocki, Janina Herbut, Joanna Preiss, Mirosława Szuba, Maria Wojtyniak-Masłowska, Janina Kalarus, Mieczysław Koralewicz, Witold Ławrynowicz, Jerzy Rożko, Anna Wasilewska, Franciszka Wojtyńska, Henryk Koniarz, Zofia Lewińska, Krystyna Lityńska, Eugenia Maj.

Brązowy Krzyż Zasługi otrzymali: Teresa Kukurudziak, Janina Łanucha, Henryk Calewski, Halina Ścibor, Mieczysław Thuczek, Helena Czernicka.

Pan Stanisław Sikorski
Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego Związku Sybiraków
w Warszawie

W załączeniu przesyłam informację ze spotkania Zarządu Oddziału w Słupsku z posłem na Sejm RP Zbigniewem Konwińskim w październiku br. Spisane problemy oddają myśli i żale członków Kół i Oddziału.

Z poważaniem J. Lisiecki – Prezes Zarządu Oddziału

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Główny

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12, III p., tel./fax 827-93-71
Konto bankowe: PKO BP SA I/O Warszawa 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

Słupsk, 7 listopad 2011

*„Jeśli zapomnę
o nich to Ty Boże
na Niebie
Zapomnij o mnie”
A. Mickiewicz*

ZOS/24/2011

Pan Zbigniew Konwiński
Posel na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej
Biuro Poselskie
w Słupsku
ul. Sienkiewicza 7
76-200 Słupsk

Panie Pośle!

Zarząd Oddziału Związku Sybiraków w Słupsku wyraża podziękowanie za udział w naszych obradach 26 października br. Mieliśmy możliwość przedstawienia Panu Posłowi problemów, które mocno nurtują kombatanckie środowisko byłych zesłańców. Niniejszym pragniemy je przypomnieć w skróconej formie.

1. Związek Sybiraków działa na obszarze dawnego województwa słupskiego, zrzesza blisko 700 członków. Znaczna większość z nas jest w wieku powyżej 70 lat. Warunki pobytu na zesłaniu w Rosji Sowieckiej są Panu Posłowi, jako historykowi, dobrze znane. W wyniku wycieńczenia, głodu, chłodu i chorób wielu z nas doznało uszczerbku na zdrowiu. Blisko połowa z nas uzyskała status inwalidy – mimo bardzo nieprzychylnego podejścia orzeczników oddziału słupskiego ZUS. Jednakże wszyscy odczuwamy ciągle ograniczany wykaz dostępnych inwalidom leków, ciągle rosnące ceny leczenia. W słupskich placówkach służby zdrowia często nie są przestrzegane ustawowe zasady udzielania świadczeń kombatanom poza kolejnością. Obowiązkiem

naszym, władz Związku, jest przypominanie o tym władzom i instytucjom odpowiedzialnym za funkcjonowanie opieki zdrowotnej.

2. Szczególnie bulwersującą nasze środowisko sprawą jest przez lata lekceważące podejście Rządu oraz Sejmu RP do problemu rekompensaty za niewolniczą pracę zesłańców syberyjskich. Po wielu latach zwłoki do laski marszałkowskiej wpłynął w 2009 roku z Kancelarii Prezydenta RP projekt ustawy o świadczeniu substytucyjnym. Projekt ten Związek nasz przyjął przychylnie. Niestety, w roku ubiegłym projekt ten – przy negatywnej opinii do projektu Rządu – ugrzązł w sejmowej Komisji ds. Socjalnych i Rodziny. Szczególnie zadziwiające, niezrozumiałe jest stanowisko Rządu co do sposobu realizacji takiego świadczenia. W opinii naszego Związku to nasze Państwo, Polska, do której jako wierne Jej dzieci ostatkiem sił wróciliśmy, winno w imię sprawiedliwości społecznej uregulować tę sprawę. Rząd polski nie może się zasłaniać brakiem odpowiednich przepisów w Federacji Rosyjskiej – a taki argument znalazł się w opinii Rządu.

Przypominamy w tym miejscu o odpowiedniej regulacji sprawy robotników przymusowych w Niemczech. Jest przecież powszechnie wiadome, że wykorzystanie siły roboczej przez okupantów w II wojnie światowej – przez Niemcy i Rosję – miało taki sam charakter.

Środowisko nasze też z pewnym zażenowaniem patrzy na dzisiejszych beneficjentów świadczeń rekompensacyjnych za okres działań patriotycznych w okresie PRL i stanu wojennego. Nie miejsce jest tutaj na porównywanie i zasług, i patriotyzmu i należności w świadczeniach od Państwa. Niewiele to ma wspólnego z wyznawanymi przez nas normami.

3. Panie Pośle, Związek Sybiraków w Słupsku w miarę swoich sił i możliwości realizuje swoje zadania statutowe przywracania pamięci historycznej okresu II wojny światowej. Młodemu pokoleniu w szkołach przekazujemy nasze, Polski, doświadczenia minionych lat. Jednakże oczekujemy od władz państwowych i lokalnych pomocy w ich realizacji. Koła naszego Związku w Słupsku, Człuchowie i Lęborku ostatkiem sił swoich członków uczestniczą w patriotycznym wychowa-

niu młodego pokolenia. Będziemy wdzięczni za pomoc w polepszeniu warunków pracy w naszych biurach. W szczególności prosimy o pomoc w polepszeniu warunków pracy biura w Słupsku – siedzibie Zarządu Oddziału.

Z wyrazami szacunku

**Prezes
Zarządu Oddziału
w Słupsku
Pan Jerzy Lisiecki**

Dziękujemy za przesłane nam wystąpienie do posła Zbigniewa Konwińskiego. Pismo obejmuje zagadnienia bardzo istotne, z którymi Zarząd Główny występuje do naczelnych organów władzy i organów rządowych. Wywody sformułowane są jednoznacznie i w sposób wyważony.

Z poważaniem

Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

Augustów, 19.12.2011 r.

Pan Stanisław Sikorski
Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego Związku Sybiraków

Szanowny Panie

Miło jest mi poinformować, iż z dniem 27 października 2011 roku zostało zarejestrowane **Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru w Augustowie** z siedzibą w naszym gimnazjum. Zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS: 0000400527.

Zarząd Stowarzyszenia:

Prezes – Henryka Rzepecka

Wiceprezes – Jerzy Dobkowski

Sekretarz – Renata Działiak

Skarbnik – Anna Jakucewicz

Członkowie:

Henryka Mołodziejko

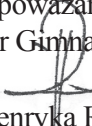
Wojciech Walulik

Danuta Jolanta Gregorowicz

Stowarzyszenie ma przede wszystkim na celu podtrzymywanie tradycji narodowej i ocalenie od zapomnienia historii zesłań Polaków na Syberię.

Informuję też, iż II Zjazd Szkół i Placówek noszących imiona związane z zesłańcami Sybiru planujemy w dniach 14–16 czerwca 2012 r. Myślę, że jest to optymalny termin.

Łączę serdeczne życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia i nadchodzącego Nowego 2012 roku.

Z poważaniem
Dyrektor Gimnazjum Nr 2

mgr Henryka Rzepecka

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Główny

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12, III p., tel./fax 827-93-71
Konto bankowe: PKO BP SA I/O Warszawa 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

Warszawa, 27 grudnia 2011

„Jeśli zapomnę
o nich to Ty Boże
na Niebie
Zapomnij o mnie”
A. Mickiewicz

ZG/1312/11

**Dyrektor
Gimnazjum im. Sybiraków
w Augustowie
Pani Henryka Rzepecka**

Szanowna Pani Dyrektor,
Z wielką radością przyjmujemy informację o powołaniu
Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru w Augustowie.
Z równie wielką radością gratulujemy Pani osobiście sprawowania
funkcji Prezesa Zarządu. Gratulacje przekazujemy wszystkim Człon-
kom Zarządu. Liczymy na owocną współpracę.

Z poważaniem

Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

Z PRAC KOMISJI DO SPRAW WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ

Związek Sybiraków istnieje i działa na wszystkich kontynentach. Bardzo sympatyczny i przyjacielski kontakt został nawiązany z sybirakami z Australii, Afryki, Stanów Zjednoczonych. Działają tam różne organizacje polonijne, m.in. Związku Sybiraków.

Jednym z najstarszych jest Koło Sybiraków na terenie Australii Zachodniej, które powstało w lipcu 1991 r. Pierwszym prezesem był Jan Galas, a obecnie prezesem jest „Afrykanka” – Elżbieta Patro. Członkami Koła są ci, którzy wyszli z Andersem – „Afrykańczycy” oraz członkowie wspierający rodziny i sympatycy zesłańców. W tym roku w lipcu obchodzono bardzo uroczyste 20. rocznicę powstania Koła, poświęconą Matkom-Sybiraczkom. Relację ze spotkań związanych z tą rocznicą przekazali mi studenci z Krakowa, którzy odwiedzili sybiraków. Ta grupa z Koła Historyków Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie gościła w Australii we wrześniu br. na zaproszenie australijskich sybiraków i przywiozła wiele materiału

Maria Dutkiewicz – prezes Klubu pod Baobabem otwiera Zjazd „Afrykańczyków”

dokumentacyjnego dla nowo powstałego „Centrum Dokumentacji Zsyłek Wypędzeń i Przesiedleń”.

Krakowska grupa naukowców z dr. H. Chudzio, który jest kierownikiem i inicjatorem tych wypraw, ma bogaty dorobek. Efektem działalności są wywiady, dokumentacja fotograficzna i filmowa zesłańców zamieszkałych w Wielkiej Brytanii, Australii, a także konkretna fizyczna praca na terenie polskich osiedli przy renowacji cmentarzy polskich w Afryce: jak odkopywanie płyt nagrobnych, odbudowa grobów, odtwarzanie napisów. Wszystko to zostało zarejestrowane i pokazane we wrześniu na Zjeździe „Afrykańczyków” we Wrocławiu. Film wywołał nie tylko wzruszenie – uczestnicy Zjazdu rozpoznawali nazwiska swoich bliskich na nagrobkach – ale i wielkie uznanie dla pracy studentów za utrwalenie naszych znaków pamięci w Tanzanii i Ugandzie.

Przykładem popularyzacji wiedzy o współczesnych zesłaniach była wystawa pt. „Wyszli z ziemi niewoli”, połączona z pokazem filmu odtwarzającego wspomnieniowe relacje świadków historii – sybiraków z Wielkiej Brytanii. Część wystawy oparta była na zbiorach krakowskiego Oddziału Związ-

Uczestnicy Zjazdu „Afrykańczyków”. Pierwszy z lewej – były ambasador RP w Kenii p. Wojciech Jasiński

„Afrykańczycy” – uczestnicy Zjazdu we Wrocławiu

ku Sybiraków. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem; ekspozycja w Muzeum Archeologicznym trwała od lipca do 15 września 2011 r.

W RPA – Związek Sybiraków założono 4 grudnia 2006 r. Pierwszym prezesem był Stefan Adamski, a obecnie funkcję tę pełni syn sybiraka i sybiraczki urodzony na afrykańskiej ziemi – Stefan Szewczuk. Gościłam Szewczuka w Katowicach. Opowiadał, że Związek liczy ponad 300 członków w oddziałach w Johannesburgu, Durbanie, Kapsztadzie. Statut Związku Sybiraków jako cele wymienia m.in.:

- nawiązanie kontaktów ze Związkiem Sybiraków w Polsce;
- utrzymanie więzi pomiędzy sybirakami w celach towarzyskich i kulturalno-edukacyjnych;
- służenie pomocą osobom samotnym;
- publikowanie wspomnień w „Wiadomościach Polonijnych”.

Sekretarzem Koła Związku Sybiraków, a zarazem Prezesem Zjednoczenia Polskiego w Johannesburgu jest Barbara Kukulska, która redaguje „Wiadomości Polonijne” – bardzo interesujący informator o życiu Polonii. Dowie-

działałam się, że po wielu latach starań wszyscy sybiracy mają obywatelstwo polskie i paszport polski, który odbierali ze łzami w oczach, jako dowód swojej polskości. Wyrabiane jest również obywatelstwo polskie dla dorosłych dzieci, wnuków, gdyż teraz jak Polska jest w Unii Europejskiej – dla „Afrykańczyków” ten paszport jest bardzo cenny.

W Stanach Zjednoczonych działają dwa oddziały Związku Sybiraków – na Florydzie i w Chicago. Ostatni wielki Zjazd Sybiraków i Weteranów odbył się w 2009 r. z udziałem śp. Janusza Krupskiego, który odznaczał Krzyżem Zesłańców Sybiru i medalem Pro Memoria sybiraków przybyłych na Zjazd. W maju 2010 r. udekorowano sztandar sybiraków z Florydy medalem Pro Memoria za godne rozpowszechnianie polskości poza granicami kraju. Sztandar ten był prezentowany na Jasnej Górze, w Licheniu, Chicago, Nowym Jorku, dwa razy na cmentarzu na Monte Cassino.

Prezes Związku Sybiraków na Florydzie – Waław Górski – mówił, że sybiracy nie ustają w staraniach o uzyskanie zgody na umieszczenie pamiątkowej tablicy na Monte Cassino. Jednakże Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa negatywnie ustosunkowuje się do tego projektu, wyjaśniając, że cmentarz stanowi zamkniętą formę architektoniczną.

Cechą wyróżniającą sybiraków rozproszonych po świecie jest **patriotyzm**. Studenci przeprowadzający wywiady z sybirakami z Wielkiej Brytanii i Australii byli zdumieni ich nieskazitelną polszczyzną. Rodacy pomimo oddalenia od kraju pielęgnują tradycje dotyczące rocznic i wydarzeń historycznych, narodowych i kościelnych.

Rodacy bardzo serdecznie i spontanicznie podjęli kontakt z naszym Związkiem, co jest również dowodem na silne więzi uczuciowe z Ojczyzną, za którą tęsknią, i są dumni z naszych osiągnięć.

Opracowała: Danuta Sedlak

Listopad 2011 r.

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Główny

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12, III p., tel./fax 827-93-71
Konto bankowe: PKO BP SA I/O Warszawa 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

Warszawa, 1 lutego 2012

*„Jeśli zapomnę
o nich to Ty Boże
na Niebie
Zapomnij o mnie”
A. Mickiewicz*

ZG/124/12

**Stowarzyszenie
Środowisko Borowiczan – Sybiraków
ul. Armii Krajowej 94
81-844 Sopot
Pan Roman Bar**

Szanowny Panie Prezesie,

Prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków pan Tadeusz Chwiedź z zainteresowaniem zapoznał się z pismem Pana z 21 listopada 2011 r. jako Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Zjazdu Borowiczan w maju 2012 r. i z radością przyjął propozycję uczestnictwa w Komitecie Honorowym patronującym organizacji i przebiegowi Zjazdu.

Zarząd Główny Związku Sybiraków zdefiniowany cel Zjazdu przyjmuje jako niezwykle pozytywny, wpisujący się w statutowe cele Związku, którego członkiem jest Środowisko Borowiczan.

Z poważaniem

Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Oddziału

00-048 Białystok, ul. Legionowa 7, tel. (085) 744 34 59
Konto bankowe: PKO BP SA I/O Białystok 35102013320000110202775559

Białystok 16.11.2011 r.

**Zarząd Główny Związku Sybiraków
Redakcja „Komunikatu”
Warszawa**

Zarząd Oddziału Związku Sybiraków w Białymstoku uprzejmie informuje, że sybiracy z woj. podlaskiego, odpowiadając na apel o. Tadeusza Szyjki, proboszcza parafii Św. Rodziny w Krasnojarsku na Syberii w sprawie wsparcia budowy kościoła w danej parafii okazali pełne zrozumienie.

Na podane konto nr 15 1140 2004 0000 3102 3559 4226 przekazaliśmy kwotę 2785 zł (dwa tysiące siedemset osiemdziesiąt pięć).

Proboszcz ww. parafii pismem z września br. podziękował bardzo serdecznie za ten dar serca i zaprosił nas na konsekrację kościoła, która ma mieć miejsce w czerwcu 2012 r.

Proszę o umieszczenie tej informacji w Komunikacie; może i inni sybiracy pomogą w budowie tej świątyni.

Przekaz powinien zawierać dane jn.:

O. Tadeusz Szyjka
ul. Wieniawskiego 38
51-611 Wrocław
nr konta jw.

darowizna na budowę kościoła w Krasnojarsku na Syberii

Sekretarz Zarządu Oddziału
Związku Sybiraków w Białymstoku

Jolanta Hryniewicka

Jelenia Góra, dn. 10 X 2011 r.

**Zarząd Główny Związku Sybiraków
„Komunikat”**

W imieniu Komisji Socjalnej składam serdeczne podziękowanie dla czterech Kół w Białymstoku.

Członkowie Kół złożyli kwotę 2000 zł dla poszkodowanych w powodzi w Bogatyni i Zgorzelcu.

W imieniu obdarowanych Sybiraków składam „Bóg zapłać”

Prezes Zarządu Oddziału
Związku Sybiraków w Jeleniej Górze

mgr Bożena Dudzińska

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Oddziału

00-048 Białystok, ul. Legionowa 7, tel. (085) 744 34 59
Konto bankowe: PKO BP SA I/O Białystok 35102013320000110202775559

Białystok 20.09.2011 r.

nasz znak 40/2011

**Szanowna Pani
Bożena Dudzińska
Przewodnicząca Komisji Socjalnej
przy Zarządzie Głównym Związku
Sybiraków
w Warszawie**

Związek Sybiraków niniejszym informuje, że została przekazana kwota 2000 PLN w 2011 r. dla sybiraków poszkodowanych przez powódź z terenu Koła w Bogatyni i Zgorzelcu w woj. dolnośląskim. W załączeniu wykaz osób, dla których przekazaliśmy ww. wsparcie finansowe.

Dar serca pochodzi od sybiraków z woj. podlaskiego z Kół:

- 1 Koło nr 8 w Białymstoku – 402 PLN
- 2 Koło nr 5 w Białymstoku – 1240 PLN
- 3 Koło nr 11 w Białymstoku – 300 PLN
- 4 Koło w Choroszczy – 58 PLN

Serdecznie pozdrawiamy

Sekretarz Zarządu Oddziału
Związku Sybiraków w Białymstoku

Jolanta Hryniewicka

Wiceprezes Zarządu Oddziału
Związku Sybiraków

mgr Henryk Leszczyński

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

SPOTKANIE INTEGRACYJNE SYBIRAKÓW Z KOŁA WARSZAWA-UCHOTA

Uroczystość odbyła się 13 kwietnia 2011 r. w Domu Kultury „Rakowiec” przy ul. Wiślickiej 8. Wśród zaproszonych gości obecni też byli płk Zbigniew Krzywosz, dyrektor Departamentu Wojskowego Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Wojciech Puzyński, naczelnik Wydziału Wydawnictw Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oraz Tadeusz Chwiedź, prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków. Spotkanie rozpoczęto odegraniem Hymnu Sybiraków oraz uczeniem minutą ciszy zmarłych sybiraków, oficerów zamordowanych w ZSRR w roku 1940 i kombatantów, którzy zginęli w katastrofie Tu-154 pod Smoleńskiem 10 kwietnia 2010 r.

Po poświęceniu pokarmów przez ks. kanonika Tadeusza Aleksandrowicza, proboszcza kościoła pw. Opatrzności Bożej przy ul. Dickensa 5, wspólniej

Od lewej: Alicja Piotrowska, Piotr Zahajko, Lech Chmiel, Wiktor Olak, Edward Zaręba, Zofia Pogodzińska, Wojciech Puzyński – Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Tadeusz Chwiedź – Prezes Zarządu Głównego ZS

modlitwie, zebrani byli świadkami uroczystości związanej z odznaczeniem porporca Koła i członków Koła medalem Pro Memoria oraz odznaczeniem członków Koła Złotym i Srebrnym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej.

Medalem Pro Memoria zostali wyróżnieni: porporzec Koła Warszawa-Ochota (chorąży Edward Zaręba), członkowie Koła – Alina Flisak-Peresada, Lucyna Kalinowska, Danuta Migut, Mieczysław Pogodziński, Ireneusz Piotrowski. Dekoracji wyróżnionych medalami dokonali płk Z. Krzywosz i T. Chwiedź.

Złotym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej wyróżniono dziewięć osób: Jana Banacha, Jolantę Chojnacką, Alinę Flisak-Peresadę, Marię Grzegorowską, Danutę Migut, Ireneusza Piotrowskiego, Mieczysława Pogodzińskiego, Stanisława Sielutina i Danutę Szymańską.

Srebrnym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej wyróżniono pięć osób – Lesława Chmiela, Wiktora Olaka, Alicję Piotrowską, Zofię Pogodzińską i Piotra Zahajko. Dekoracji wyróżnionych medalami dokonali W. Puzyński i T. Chwiedź.

Od lewej: Ireneusz Piotrowski, Mieczysław Pogodziński, Danuta Migut, Lucyna Kalinowska, Alina Flisak-Peresada, płk Zbigniew Krzywosz – UdsKiOR, Tadeusz Chwiedź – Prezes Zarządu Głównego ZS, Maria Markiewicz

Od lewej: Stanisław Sielutin, Ireneusz Piotrowski, Mieczysław Pogodziński, Edward Zaręba, Danuta Migut, Jolanta Chojnacka, Wojciech Puzyński – przedstawiciel Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Tadeusz Chwiedź – Prezes Zarządu Głównego ZS, Danuta Szymańska

Od lewej: Maria Markiewicz – Prezes Koła Ochota, Tadeusz Chwiedź – Prezes Zarządu Głównego ZS, płk Zbigniew Krzywosz – dyrektor Departamentu Wojskowego Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Po zakończeniu dekoracji uczestnicząca w uroczystości młodzież szkolna z Gimnazjum nr 131 w Ursusie deklamowała wiersze o tematyce sybirackiej.

Na zakończenie uroczystości T. Chwiedź poinformował zebranych, że Zarząd Główny Związku Sybiraków nadał dyrektorowi Domu Kultury „Rakowiec” Jarosławowi Grzegorzłonce tytuł **honorowego członka** Związku Sybiraków jako wyraz najwyższego uznania za życzliwość i bezinteresowną pomoc w rozwijaniu działalności Koła Sybiraków.

W spotkaniu wzięło udział około 150 osób.

I.P. Koło Warszawa-Ochota

XIII ZJAZD PAWŁODARCZYKÓW

W dniach 24–30 czerwca 2011 r. odbył się w Rewalu XIII Zjazd Klubu Pawłodarczyka. W Zjeździe uczestniczyło 90 osób.

Zjazd uroczyście otworzył prezes Klubu Wincenty Dowojna. Wysłuchano Hymnu Sybiraków, minutą ciszy uczczono pamięć tych, których groby są na cmentarzach stepowych, i tych, którzy uczestniczyli jeszcze w ubiegłorocznym Zjeździe. Prezes Wincenty Dowojna przywitał wszystkich uczestników i naszych gości: zastępcę dyrektora Narodowego Centrum Kultury Edwarda Chudzika, przedstawicielkę Muzeum Niepodległości Reginę Janiszek-Madej, zastępcę dowódcy 12. Szczecińskiej Dywizji Zmechanizowanej gen. brygady Andrzeja Gwaderę z małżonką, prezesa Zarządu Okręgowego Związku Inwalidów Wojennych RP w Szczecinie płk. Stanisława Kimszała z małżonką, Dorotę Żurek, nauczycielkę z Łodzi.

Zabierając głos, gen. Andrzej Gwadera mówił o bliskiej współpracy z członkami Klubu Pawłodarczyka na płaszczyźnie spotkań z młodzieżą, organizacji uroczystości rocznicowych.

Doceniając wkład pracy Pawłodarczyków, którzy są świadkami tragicznej historii lat wojny, Związek Inwalidów Wojennych w Szczecinie przyznał Odznaki Honorowe ZIW, które otrzymali:

Ryszard Michalczyk – Łódź, Grzegorz Myśliwski – Warszawa, Tadeusz Marszał – Łódź, Mieczysław Wójcik – Warszawa, Juliusz Maria Krawacki – Opole.

Generał Gwadera i płk Kimszal wręczają naszym kolegom Odznaki Honorowe Związku Inwalidów Wojennych. Od lewej: Ryszard Michalczyk, Grzegorz Myśliwski, Tadeusz Marszał, Mieczysław Wójcik, Juliusz Maria Krawacki

Odznaki wręczał gen. Andrzej Gwadera i płk Stanisław Kimszal. Nieobecny na Zjeździe Michał Makatun otrzymał Odznakę Honorową ZIW w dniu 3 września 2011 r. z rąk prezesa Wincentego Dowojny w Łodzi w obecności grupy Pawłodarczyków. Także nieobecny na Zjeździe Stanisław Alexandrowicz Odznakę otrzyma w innym terminie.

Związek Inwalidów Wojennych przyznał pośmiertnie Odznakę Honorową ZIW Marianowi Jonkajtysowi, którą odbierze małżonka. Następnie prezes Wincenty Dowojna wręczył dyplom uznania za owocną współpracę z Klubem gen. Andrzejowi Gwaderze, a płk Stanisław Kimszal odebrał dla Zarządu Okręgowego ZIW płaskorzeźbę ze znakiem Związku Sybiraków.

Za wieloletnią troskę i gościnę w pensjonacie „Jantar” pamiątkową statuetkę otrzymali państwo Danuta i Ryszard Ruta.

Podziękowania i dyplomy za pracę na rzecz Klubu wręczył Tadeusz Barański – otrzymali je:

Regina Janiszek-Madej – Warszawa, Janina Rachwał – Łobez, Dobrochna Konrad – Poznań, Maria Andrzejewska – Bydgoszcz, Tadeusz Tomaszewski – Świnoujście, Małgorzata Ruta – Rewal, Marek Ruta – Rewal, Władysław

Prezes Wincenty Dowojna wręcza gen. Andrzejowi Gwaderze dyplom z podziękowaniem za współpracę na płaszczyźnie z młodzieżą i organizacją uroczystości rocznicowych. Obok rzecznik Klubu – Krystyna Świerniak-Mateuszuk

Hadaj – Pustków, Adam Nowak – Międzychód, Jerzy Mierzejewski – Międzychód, Halina Niemesz – Szczecin, Barbara Maciesza – Szczecin, Zbigniew Hardy – Poznań.

Na wniosek Stowarzyszenia Rodzin Wojskowych i Cywilnych Kresów Wschodnich Medal Kresów Wschodnich otrzymali:

Regina Janiszek-Madej – Warszawa, Roman Szablowski – Kraków, Józef Świrko – Opole. Medale wręczył przewodniczący Kapituły Mieczysław Wójcik.

Za wielki wkład pracy prezes Wincenty Dowojna został uhonorowany pamiątkową statuetką, za zaangażowanie w prace Klubu statuetkę otrzymała rzecznik Krystyna Świerniak-Mateuszuk. Wręczał Tadeusz Barański.

Na zakończenie odbył się koncert. Prezes Dowojna przekazał informacje z V Marszu Pamięci młodzieży polskiej i rosyjskiej Stacja Gniezdowo – Las Katyński. Prezydent RP Bronisław Komorowski przesłał list do organizatorów i uczestników V Marszu Pamięci.

Podczas ubiegłorocznych wakacji kilkunastoosobowa grupa młodzieży ze szkół Poznania z opiekunami wyjechała do Majkainu w okręgu pawło-

Uroczystość XIII Zjazdu Klubu Pawłodarczyka podczas odsłonięcia obelisku z tablicą pamiątkową 27.06.2011 Pustkowo

Poczet Sztandarowy Klubu podczas uroczystości w Pustkowie. Od lewej: Dorota Żurek, Tadeusz Tomaszewski, Regina Janiszek-Madej

darskim, aby przywrócić kształt mogiłom Polaków, którzy zmarli w latach 1940–1946 i zostali pochowani na miejscowym cmentarzu. Trudno było zidentyfikować małe kopczyki, lub niewielkie zagłębienia, że to jest właśnie grób Polaka. (...)

Młodzież miała za zadanie wykonać prace renowacyjne i sporządzić dokumentację zachowanych polskich grobów na cmentarzu w Majkainie. Tym razem odnaleziono 16 grobów Polaków. Młodzież z opiekunami formowała piaskowe mogiły, a z uzbieranych kamieni robili obramowania. Uczeń XI LO z Poznania w swoich wspomnieniach pisze m.in. „następne groby czekają już w kolejce, aby się nimi zająć, mogiły rozciągają się aż po horyzont”. Na grobach zostały biało-czerwone wstążki, znicze, kwiaty. Została sporządzona dokumentacja zachowanych polskich grobów. Cała nasza ekspedycja spotkała się z przedstawicielami władz w Bajnaule, gdzie zwiedzili Muzeum i bajnaulski Park Narodowy, zostali zaproszeni na tradycyjny posiłek w kazachskiej jurcie.

W Pawłodarze złożyli wizytę w Domu Przyjaźni w sekcji polskiej, zwiedzali stolicę Kazachstanu Astanę, nawiązały się przyjaźnie młodzieży polskiej i kazachskiej.

Bardzo ważne są kontakty Wincentego Dowojny jako prezesa Klubu Pawłodarczyka i prezesa Stowarzyszenia „Memoramus” z pawłodarską Polonią, władzami Pawłodaru, młodzieżą, Kościołem, które zostały nawiązane już w 1998 r. i rozwijają się nadal.

Naszą młodzieżą z opiekunami zajmuje się niezawodna Łucja Tokina – Polka, żona Kazacha.

W Polsce podczas pobytu u nas młodzieży z Pawłodaru, Majkainu i innych miejscowości, opiekuje się nią poznańska młodzież, a w Warszawie Regina Janiszek-Madej.

W niedzielę 26 czerwca o godz. 11.00 została odprawiona msza św. w kościele Najświętszego Zbawiciela w Rewalu w intencji Sybiraków.

W poniedziałek 27 czerwca w Pustkowie oddalonym od Rewala o 6 km, Pawłodarczycy ufundowali kolejny znak pamięci – obelisk z tablicą pamiątkową o treści: **„Tym, którzy nie wrócili z syberyjskiej Golgoty” Sybiracy Pawłodarczycy – Pustkowo, czerwiec 2011 rok.**

Uroczystość rozpoczął Hymn Sybiraków, obelisk odsłonił: zastępca dyrektora Centrum Kultury i Dziedzictwa Narodowego Edward Chudzik i soł-

tys Pustkowa Władysław Hadaj, obelisk poświęcił ks. proboszcz kościoła parafialnego w Rewalu Krzysztof Przybyła, modlitwę wiernych czytała Irena Bujalska, Apel Poległych – Tadeusz Barański.

Na znak przyjęcia do naszej pawłodarskiej rodziny, Tadeusz Szumowski ofiarował księdzu logo XIII Zjazdu.

Sołtys Władysław Hadaj otrzymał dyplom z podziękowaniem za ogromne zaangażowanie w staraniach o postawienie naszego obelisku w Pustkowie oraz logo XIII Zjazdu – wręczał Tadeusz Barański.

Po uroczystości w Pustkowie, w godzinach popołudniowych w Rewalu wysłuchaliśmy koncertu skrzypcowego w wykonaniu Janusza Dąbrowskiego oraz Zespołu Ludowego „Czerwone Róże”.

Prezes Dowojna poinformował o renowacji cmentarza w Majkainie przez młodzież z XI LO i Zespołu Szkół Ekonomicznych w Poznaniu oraz współpracy tych szkół średnich ze Szkołą nr 2 w Majkainie.

Zjazd trwał sześć dni i nie było to za długo, gdyż Pawłodarczycy ogromnie cenią nasze spotkania.

28 czerwca na zaproszenie 12. Szczecińskiej Dywizji Zmechanizowanej uczestniczyli w uroczystości odznaczenia Odznaką Honorową Sybiraka – Genowefy Nawrockiej, Kazimierza Nykaza, Andrzeja Zająca. Odznaki wręczał wojewoda zachodniopomorski Marcin Zygorowicz.

Nasza delegacja na uroczystości w Szczecinie otrzymała list wojewody zachodniopomorskiego skierowany do uczestników XIII Zjazdu Klubu Pawłodarczyka.

Nasze Zjazdy są odnotowywane na łamach „Kurierza Szczecińskiego”.

WOJEWODA ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, dnia 28 czerwca 2011 roku

Szanowne Panie, Szanowni Panowie Uczestnicy XIII Zjazdu Klubu „Pawłodarczyków”

Szanowni Państwo!

Z ogromną satysfakcją i wzruszeniem zwracam się do Państwa podczas Waszego kolejnego Zjazdu.

Zjazd ten oraz Państwa działalność są wyrazem pamięci i hołdu dla tysięcy osób dotkliwie i bezwzględnie doświadczonych, brutalnie wyrwanych ze swoich domów. Ludzi nieocenionych zasług, którym nasza Ojczyzna tak wiele zawdzięcza i z których tak bardzo jesteśmy dumni. Ludzi – których poczucie patriotyzmu budzi najgłębszy szacunek kolejnych pokoleń Polaków.

Właśnie Państwo należycie do tych, którzy nigdy nie pogodzili się z tym, aby Polska ponownie utraciła niepodległość. Reprezentujecie pokolenie wyjątkowe w dziejach naszego Narodu. Pokolenie, które wychowało się jako pierwsze po ponad stu latach niewoli w niepodległej Ojczyźnie i którego nie złamały lata sowieckich więzień i łagrów.

W imieniu Rządu Rzeczypospolitej Polskiej dziękuję za Waszą niezłomność i patriotyczną postawę, daninę krwi i życia Waszych najbliższych.

Dziękuję za Wasze dokonania, za godność, z jaką przetrwaliście katorgę, za to, że przekazujecie tę pamięć następnym pokoleniom.

Wszystkim Państwu pragnę złożyć najserdeczniejsze życzenia – zdrowia i siły oraz długich i pogodnych lat życia.

Niechaj świadomość godnie spełnionego obowiązku wobec Ojczyzny i Narodu oraz Waszych bliskich, którzy pozostali na „niehumanitarnej ziemi” towarzyszy Wam każdego dnia.

Z poważaniem
Marcin Zydorowicz

Wydarzenia w Oddziale

MIESIĄC PAMIĘCI NARODOWEJ W KROŚNIE

W dniu 8 kwietnia 2011 r. samorząd Powiatu Krośnieńskiego zorganizował uroczystości upamiętniające 96 ofiar katastrofy smoleńskiej. W tej tragicznej katastrofie 10 kwietnia 2010 r. zginęli, między innymi, Prezydent RP Lech Kaczyński z małżonką, senator Stanisław Zając, Sekretarz Generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków Edward Duchnowski.

W uroczystościach uczestniczyli sybiracy, członkowie Zarządu Oddziału w Krośnie: Władysław Kuźma – prezes Oddziału, Teresa Bugajska – zastępca prezesa, Romana Zoła – członek Prezydium Zarządu Oddziału, Alodia Pryczek – członek Zarządu Oddziału, prezes Koła w Lesku, Bolesław Pryczek – przewodniczący Komisji Rewizyjnej. Poczet sztandarowy Oddziału stanowili Adam Kozłowski – sekretarz – skarbnik Oddziału, Ryszard Piotrowski – sybirak, Bogdan Bolanowski – sympatyk sybiraków. Na zaproszenie samorządu Powiatu Krośnieńskiego w uroczystości uczestniczył Sekretarz Generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków Stanisław Sikorski.

Po mszy św. w kościele pw. św. Piotra i Jana z Dukli uczestnicy uroczystości przemaszerowali pod budynek Starostwa Powiatowego w Krośnie, gdzie nastąpiło odsłonięcie i poświęcenie tablicy pamiątkowej ku czci Ofiar Katastrofy Smoleńskiej. Po Apelu Pamięci i salwie honorowej złożono pod tablicą wieńce i wiązanki kwiatów. W sali Art-Kina odbyło się spotkanie członka zespołu parlamentarnego ds. wyjaśnienia katastrofy smoleńskiej posła Arkadiusza Mularczyka z mieszkańcami powiatu krośnieńskiego. W czasie spotkania Sekretarz Generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków Stanisław Sikorski w asyście Władysława Kuźmy udekorował Odznaką Honorową Sybiraka Bogdana Rzońcę – członka Sejmiku Województwa Podkarpackiego, Wojciecha Piękosia – naczelnika Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Jaśle, Alicję Zając – senator RP, Adama Pawlusia – radnego Rady Powiatowej w Jaśle, Ewę Bereś – dr historii, nauczycielkę, Joannę Druciak – nauczycielkę wychowania muzycznego, Mirosławę Grabias – polonistkę.

Ewa Bereś, Joanna Druciak i Mirosława Grabias pracują w Miejskim Zespole Szkół nr 4 i Gimnazjum w Krośnie.

W imieniu odznaczonych Alicja Zając podziękowała Zarządowi Głównemu Związku Sybiraków za wyróżnienie.

Stanisław Sikorski podziękował samorządowi powiatu krośnieńskiego za zaproszenie na uroczystości ku czci Ofiar Katastrofy Smoleńskiej 10 kwietnia 2010 r., pogratulował odznaczonym i przekazał pozdrowienia mieszkańcom Krosna, duchownym i przedstawicielom władz samorządowych.

Zarząd Koła w Krośnie zorganizował w dniu 18 kwietnia 2011 r. uroczyste zebranie członków Koła, które odbyło się w restauracji „Hermina”. Tematem zebrania była 71. rocznica drugiej deportacji Polaków na Syberię, 71. rocznica zbrodni katyńskiej oraz 1. rocznica katastrofy smoleńskiej. W drugiej części zebrania podsumowano konkurs poezji sybirackiej.

W zebraniu wzięli udział przedstawiciele władz powiatowych i miejskich: Andrzej Guzik – wicestarosta krośnieński, Bronisław Baran – wiceprezydent miasta Krosna, Grażyna Ostrowska – inspektor do spraw promocji w Starostwie Powiatowym, Janina Pernal – dyrektorka Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej, Jan Kruszelnicki – zastępca prezesa Światowego Związku Żołnierzy AK Zarządu Okręgu w Krośnie, Władysław Kuźma – prezes Związku Sybiraków Oddziału w Krośnie. W zebraniu uczestniczyli prezes Koła Związku Sybiraków w Lesku, członek zarządu Oddziału Alodia Pryczek i przewodniczący Komisji Rewizyjnej Oddziału Bolesław Pryczek oraz nauczyciele i młodzież biorąca udział w konkursie poezji sybirackiej.

Po odegraniu Hymnu Sybiraków zebranie otworzyła – w imieniu Zarządu Koła – Teresa Bugajska, a następnie prezes Koła w Krośnie Romana Zoła wygłosiła referat, przypominając losy Polaków w czasie II wojny światowej, którzy zostali poddani komunistycznej machinie zbrodniczej. Ze względu na gości, zwłaszcza młodzież, omówiła mniej znane fakty z tego okresu, które dotknęły Polaków. Władysław Kuźma złożył informację o uroczystościach we Wrocławiu w dniach 14–15 kwietnia pod hasłem Kwiecień – Miesiąc Pamięci Golgoty Wschodu.

W imieniu Komisji Konkursowej mgr Wanda Belcik zaprezentowała wyniki konkursu poezji sybirackiej, przedstawiła kryteria oceny, zwycięzców i nazwiska dziesięciu osób, które zostały wyróżnione i które otrzymały pierwsze, drugie i trzecie miejsca.

Wicestarosta Andrzej Guzik z wiceprezydentem Bronisławem Baranem i prezesem Władysławem Kuźmą wręczyli laureatom nagrody w postaci war-

tościowych książek i albumów ufundowanych przez Starostwo Powiatowe w Krośnie. Laureaci konkursu recytowali nagrodzone wiersze, które wywołały duże wrażenie wśród sybiraków i gości. Młodzi ludzie zaprezentowali się pięknie. Wicestarosta Andrzej Guzik stwierdził, że taka forma popularyzacji wiedzy o losach Polaków na Wschodzie na stałe wejdzie do programu pracy starostwa ze szkołami. Wiceprezydent Krosna Bronisław Baran gratulował pomysłu, który wzbudził zainteresowanie w wielu szkołach. Romana Zoła podziękowała Grażynie Ostrowskiej za bardzo dużą pomoc w organizacji konkursu. Konkurs był dwustopniowy, pierwszy etap odbył się w szkołach, a w drugim prezentowano poezję przed 3-osobową komisją. W organizacji drugiej części bardzo dużą pomoc i zainteresowanie wykazała Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka. Zebranie zakończono wspólnym posiłkiem.

Uroczystość upamiętniająca 71. rocznicę deportacji i zbrodni katyńskiej odbyła się 28 kwietnia 2011 r. w Ustrzykach Dolnych. Związek Sybiraków – prezydium Zarządu Oddziału w Krośnie i Zarząd Koła w Ustrzykach Dolnych zorganizowali z tej okazji uroczyste spotkanie sybiraków z udziałem zaproszonych gości: uroczystościom patronowali starosta bieszczadzki i burmistrz Ustrzyk Dolnych.

Uroczyste spotkanie odbyło się w sali konferencyjnej Urzędu Miasta w Ustrzykach Dolnych przy ul. Kopernika 1.

W spotkaniu wzięli udział, między innymi, Sekretarz Generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków w Warszawie Stanisław Sikorski, prezes Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Krośnie Władysław Kuźma, prezes Zarządu Okręgu Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Krośnie z siedzibą w Jaśle Jan Klimkiewicz, zastępca prezesa Zarządu Oddziału w Krośnie Teresa Bugajska, członek Prezydium Zarządu Oddziału – prezes Koła w Krośnie Romana Zoła, prezes Koła w Sanoku Mieczysław Brekier, przewodniczący Komisji Rewizyjnej Oddziału Bolesław Pryczek, członek Zarządu Oddziału – prezes Koła w Lesku Alodia Pryczek, starosta bieszczadzki Krzysztof Gąsior i jego zastępca Zygmunt Krasowski, burmistrz Ustrzyk Henryk Sułuja, zastępca wójta Czarnej Małgorzata Bartnik, wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Bogdan Ferenc, wiceprzewodniczący Rady Powiatu Bieszczadzkiego Wiesław Stabnicki, dyrektorka Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej Anna Metyk, przedstawicielka Komendy Powiatowej Policji Dorota Głazowska-Krzywdzik, zastępca komendanta

Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej kpt. Przemysław Kruk, a także uczniowie Zespołu Szkół Publicznych nr 1 i Bieszczadzkiego Zespołu Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych.

Związek Sybiraków Koło w Ustrzykach Dolnych reprezentowali Stanisława Mołodyńska, Jadwiga Konopska, Janusz Ćwikowski, Mieczysław Pitak, Tadeusz Stram i Tadeusz Siniewicz.

Po odegraniu Hymnu Sybiraków uroczyste spotkanie otworzył Tadeusz Siniewicz, po czym Władysław Kuźma wygłosił referat na temat 71. rocznicy masowych deportacji i zbrodni katyńskiej na polskich jeńcach wojennych.

Następnie Sekretarz Generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków Stanisław Sikorski odznaczył Odznaką Honorową Sybiraka sztandar Koła Związku Sybiraków w Ustrzykach Dolnych, sybiraka wicestarostę Zygmunta Krasowskiego i wicedyrektorę Bieszczadzkiego Zespołu Szkół Zawodowych Bogumiłę Radwańską, którym serdecznie pogratulował.

Po wręczeniu odznaczeń odbyła się dyskusja.

– Jestem bardzo dumna z tego, że mogę czuć, iż jestem w rodzinie sybirackiej – powiedziała Bogumiła Radwańska. – Takie spotkania uświadamiają nam, że powinniśmy cenić to, co mamy teraz, ale jednocześnie znać i szanować naszą historię, bo naród, który nie zna swojej przeszłości, nie ma przyszłości.

– Jesteśmy ogniwem w tym łańcuchu pokoleń, który pamięta przeszłość i buduje przyszłość – dodał Zygmunt Krasowski.

W dyskusji uczestniczyli również Romana Zoła – prezes Koła w Krośnie, Krzysztof Gąsior – starosta bieszczadzki i Henryk Sułuja – burmistrz Ustrzyk Dolnych. Uczniowie Bieszczadzkiego Zespołu Szkół Zawodowych pod kierunkiem B. Radwańskiej przygotowali program poetycki pt. „A oni szli i szli niepokonani”. Dziecięcy Zespół Tańca „Bandanki” wykonał wiankę polskich tańców narodowych.

Po skromnym posiłku delegacje uczestników uroczystego spotkania udały się do Parku im. Zesłańców Syberyjskich, gdzie przed Epitafium Sybiraków złożono wiązanki kwiatów.

Po zakończeniu uroczystości przed Znakiem Pamięci Sybiraków delegacja w składzie: Jan Klimkiewicz, Władysław Kuźma, Tadeusz Siniewicz, Zbigniew Piotrowski udała się do mieszkania Adolfa Szawary – prezesa Koła

w Ustrzykach Dolnych. W czasie krótkiego spotkania Jan Klimkiewicz wręczył mjr. Adolfowi Szawarze Kombatantki Krzyż Pamiątkowy „Zwycięzcom” oraz dyplom uznania Zarządu Głównego Związku Kombatantów RP i BWP z okazji 90. rocznicy urodzin. Władysław Kuźma w imieniu Zarządu Oddziału w Krośnie przekazał Adolfowi Szawarze serdeczne pozdrowienia i najlepsze życzenia.

Gratulacje i serdeczne życzenia z okazji 90. rocznicy urodzin przesłał prezesowi Adolfowi Szawarze Sekretarz Generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków Stanisław Sikorski pismem z dnia 11 maja 2011 r.

Przy opracowywaniu informacji wykorzystano artykuł T. Szewczyka opublikowany w *Gazecie Bieszczadzkiej* Nr 9 (492) z 6.05.2011 r. pod tytułem: „Jesteśmy ogniwami w łańcuchu pokoleń”.

Romana Zoła, Władysław Kuźma

I MARSZ SYBIRACKI 16 WRZEŚNIA 2011 ROKU

*„To było tak, to było tam,
nie zamknęliście swych domów i bram,
wyszliście w noc, wyszliście w chłód,
by nie powrócić nigdy już...”*

Te słowa hymnu jerzmańskiego Gimnazjum były inspiracją do zorganizowania I Marszu Sybirackiego na Ziemi Zgorzeleckiej. Wprawdzie nie w noc i nie w chłód, ale przy pięknej, słonecznej pogodzie, Koło Sybiraków ze Zgorzelca oraz społeczność szkolna z Jerzmanek postanowiły uczcić pamięć o sybirakach w inny niż co roku sposób. Przy aprobacie Gminy Zgorzelec na sali gimnastycznej Gimnazjum im. Sybiraków w Jerzmankach odbyła się uroczysta wyjazdowa sesja Rady Gminy Zgorzelec połączona z obchodami Dnia Sybiraka. Zebrani mogli usłyszeć od dyrektor szkoły Renaty Mikołajów historię nadania szkole imienia w 2010 r. ideę patriotyzmu wynikającą ze szczególnej roli naszego imienia oraz główne kierunki wychowawcze z tym związane. W swoim wystąpieniu dyrektor powiedziała m.in. *„Chylę dziś czoło przed tymi, którzy zechcieli podzielić się historią swego życia, a tym samym stali się nauczycielami historii kolejnych pokoleń. Dziękujemy Wam za to”*. Z pełną świadomością można powiedzieć, że uroczystość

dała wyraz wartościom propagowanym przez szkołę – uczniowie w ciszy i skupieniu, nierzadko ze wzruszeniem, uczestniczyli w tej sesji oraz wysłuchali wystąpień pani dyrektor i prezesa Zarządu Koła Związku Sybiraków w Zgorzelcu – Jana Matwiejczyka. Goście dowiedzieli się, jak funkcjonuje Koło Sybiraków w Zgorzelcu, jakie są ich potrzeby, czego dokonali i jak współpracują ze szkołą. Zwieńczeniem uroczystości był podniosły program artystyczny ilustrowany przejmującymi fotografiami obrazującymi tamten nieludzki czas. Całość dopełniały pieśni patriotyczne i żołnierskie wykonywane przez Zakładową Orkiestrę Dętą PGE KWB Turów S.A. pod dyrekcją Jerzego Bzowskiego.

Po tej części uroczystości i skromnym poczęstunku, aby nabrać sił do dalszego świętowania, społeczność szkolna oraz przedstawiciele radnych Gminy Zgorzelec udali się na I Marsz Sybiracki. Spod szkoły poprowadziła nas wspomniana orkiestra górnicza, a trasę z Jerzmanek pod popularnego „Orła” na cmentarzu Bohaterów II Armii WP pokonaliśmy w trzech kolumnach pieszo. Przez newralgiczne punkty na obwodnicy Zgorzelca przeprowadziła nas Policja Powiatowa, za co jesteśmy ogromnie wdzięczni. Było bezpiecznie.

Pod „Orłem” dołączyli do nas przedstawiciele lokalnych władz kościelnych (ks. dziekan Maciej Wesołowski) i samorządowych (zastępca wójta Gminy Zgorzelec – Piotr Machaj, przewodnicząca Rady Miasta – Zofia Barczyk, zastępca burmistrza Miasta Zgorzelec – Radosław Baranowski), władze i członkowie Koła Sybiraków ze Zgorzelca oraz wszyscy chętni i zaprzyjaźnieni z Sybirakami. Poprowadzeni przez orkiestrę oraz poczty sztandarowe Koła Związku Sybiraków i Gimnazjum im. Sybiraków w Jerzmanekach przeszliśmy główną aleją na cmentarzu komunalnym w Zgorzelcu pod pomnik Pamięci Sybiraków. Tam został odegrany Hymn Sybiraków oraz odczytany przez pana Rafała Paszka (sybiraka, który najczęściej ma spotkania z młodzieżą w naszej szkole) Apel Poległych, odezwy chórem powtarzała młodzież. W niejednym oku widziałam kręcącą się łezkę. Potem była wspólna modlitwa, kwiaty i znicze.

*„Te mosty, mosty, mosty pokoleniowe,
łączą z przeszłością to co jest nowe...”*

– to kolejne prawdziwe słowa naszego hymnu, które znalazły swój wyraz w tym marszu i spotkaniu pod pomnikiem. Zapraszamy za rok, na II Marsz Sybiracki.

Niech nas będzie więcej, aby pamięć nie została zatarta, aby oddać hołd i cześć tym, którzy zostali zesłani na nieludzką ziemię. Niech do młodzieży dołączą dorośli. Niech sprawy codzienne na chwilę zostaną odłożone. Tym tysiącom to się od nas należy.

„Jeśli zapomnę o nich, Ty, Boże na niebie, zapomnij o mnie”.

Cześć ich Pamięci!

Uczestniczka marszu – Agnieszka Celuch

ODZNACZENIA POLAKÓW W WELLINGTON

Departament Współpracy z Polonią

Wystąpienie ministra Jana Borkowskiego na uroczystości wręczenia Krzyży Komandorskich Orderu Odrodzenia Polski przyznanych pośmiertnie Konsulowi Generalnemu RP w Wellington Kazimierzowi Antoniemu Wodzickiemu oraz jego małżonce Marii Wodzickiej.

Na początku II wojny światowej na podstawie rozkazu Stalina półtora miliona Polaków ze wschodniej Polski zesłano do obozów pracy przymusowej rozsianych po terytorium ówczesnego Związku Radzieckiego. Z powodu niezwykle trudnych warunków życia, znaczna część zesłańców zmarła lub zaginęła. Generał Władysław Anders, wyprowadzając w 1942 roku swoją armię, uratował nie tylko żołnierzy. Szacuje się, że z polską armią wyszło z ZSRR kilkanaście tysięcy dzieci – sierot i półsierot, dla których zorganizowano opiekę w obozach w Persji, Indiach, na Bliskim Wschodzie, w Afryce, Meksyku.

Dzięki zaangażowaniu i zabiegom dyplomatycznym ówczesnego Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Nowej Zelandii Kazimierza Antoniego Wodzickiego i jego małżonki Marii, władz polskich w Londynie i Polonii nowozelandzkiej losem osieroconych polskich dzieci zainteresowano rząd Nowej Zelandii i osobiście życzliwego Polsce premiera Petera Frasera, który wyraził zgodę na zaopiekowanie się kilkuset polskimi sierotami (przebywającymi w Isfahanie w Persji) do czasu zakończenia wojny. Decyzja rządu premiera Frasera spotkała się z życzliwością również społeczeństwa nowozelandzkiego.

W dniu 1 listopada 1944 roku do portu w Wellington przybił amerykański statek wojenny „General Randall” z 733 dziećmi na pokładzie i 100 opiekunami (nauczyciele, lekarze i pracownicy administracji). Cała grupa umieszczona została w miasteczku Pahiatua na Wyspie Północnej, które z czasem stało się dla dzieci „Małą Polską”. Był to dla nich czas leczenia wojennych ran. Rząd nowozelandzki otoczył dzieci wszechstronną opieką. Zapewnił im możliwość kształcenia się również w języku ojczystym, zachowanie i pielęgnowanie kultury i religii przodków. Jak pokazały następne lata – duża część z nich pozostała w tym życzliwym dla Polaków kraju – na stałe, zasilając szeregi Polonii nowozelandzkiej.

Dzisiejsze spotkanie jest także kolejną okazją do podziękowania za gościnność, którą Nowa Zelandia okazała w 1944 roku polskim dzieciom. Decyzję ówczesnego premiera rządu nowozelandzkiego, pana Petera Frasera o udzieleniu pomocy „sierotom po Andersie” należy rozpatrywać zarówno w kategoriach humanitarnych, jak i politycznych. Pomoc okazana Polsce w okresie, gdy daleko jej było do niepodległości i demokratycznego bytu, miała szczególnie ważny wymiar, była też gestem bez precedensu w dziejach naszego narodu. Dla nas Polaków, takie właśnie gesty przyjaźni mają ogromną wartość. Wywierają znaczący wpływ na kształtowanie wzajemnych stosunków, opinii naszych społeczeństw o państwach, z którymi współpracujemy.

Oprac. B. Retelewska

Z WIZYTĄ NA SYBERII

W dniach 1–14 listopada 2011 r. byłem z wizytą w Abakanie i Minusińsku, gdzie brałem udział w uroczystościach „Dni Kultury Polskiej” w Republice Chakacji. Było to dla mnie przeżycie szczególnie wyjątkowe, pełne wzruszeń, niekiedy bardzo głębokich, z odtworzeniem obrazów z mego dzieciństwa tam spędzonego w latach 1940–1946. Szczególnie głęboko przeżyłem Dzień Niepodległości Rzeczypospolitej 11 listopada 2011 r. w miejscu mojego zesłania.

Spotkałem wielu Rosjan, wielu Polaków tam żyjących i w każdym przypadku doznałem serdeczności. Spotkani Rosjanie, Polacy, Chakasi okazali ogromne zainteresowanie Polską i Polakami.

Każda uroczystość rozpoczynała się hymnem polskim i piosenką „Płynie Wisła, płynie”, co czyniło odpowiednią atmosferę całej dalszej części uroczystości.

Wszyscy życzyli sobie takich uroczystości jak najczęściej. Ma to ogromne znaczenie dla budowania i utrwalania przyjaznych relacji.

Jerzy Lewicki

ODSŁONIĘCIE I POŚWIĘCENIE POMNIKA NA SYBERII W KRASNOJARSKIM KRAJU W MINUSIŃSKU

Napis dwujęzyczny na pomniku brzmi:

„Matkom Polkom i Dzieciom Pochowanym w Tej Ziemi”

Od roku 2004, kiedy pojechałem po 56 latach odwiedzić miejsce zesłania i odnaleźć grób matki i siostry, gromadziłem środki finansowe na realizację pomysłu postawienia na Syberii pomnika tym dwóm droгим mi osobom.

Po wcześniejszym przesłaniu projektu oraz pieniędzy, zleciłem, aby pomnik został wykonany do dnia 26 maja 2007 r., tj. na Dzień Matki. Wykonawca wywiązał się z umowy i pomnik był gotowy do poświęcenia w dniu 26 maja.

Z powodu niemożliwości dotarcia do Minusińska, poświęcenie i odsłonięcie pomnika odbyło się 20 lipca 2007 r.

Poświęcenia dokonał ks. Krzysztof Karbowski z Abakanu. Władze miasta Minusińska reprezentowała wicemerk Minusińska Ludmiła Jermołajewa (obecnie Minusińsk liczy 70 tys. mieszkańców).

Obecny był również wiceprezes Federalnej Kulturalno-Narodowej Autonomii „Kongresu Polaków w Rosji” dr Sergiusz Leończyk, który nadzorował budowę pomnika.

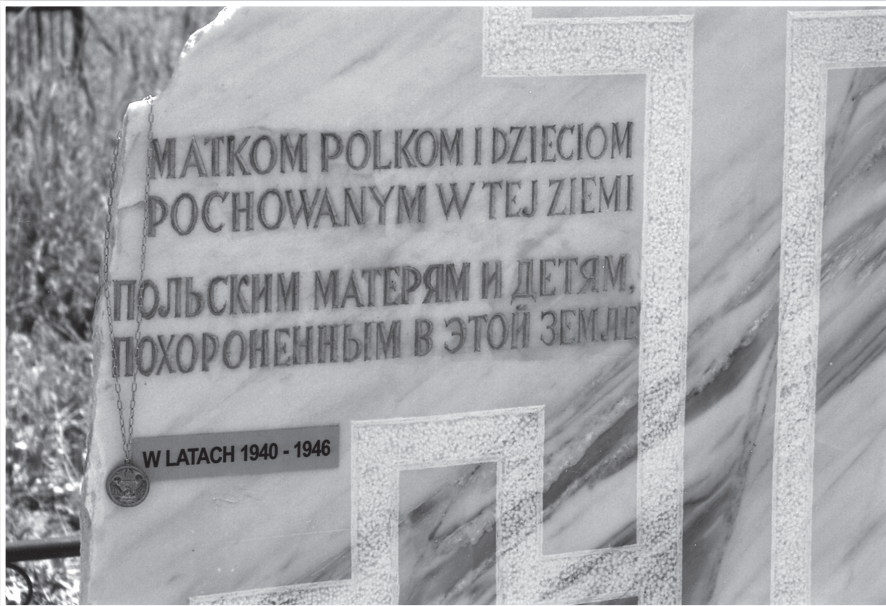
Dużą grupę stanowiły dzieci polskiego pochodzenia oraz działacze polonijni na czele z prezesem „Polskiej Narodowo-Kulturalnej Organizacji Społecznej Polonii Minusińska”, Elżbietą Laskowską.

Dzieci odśpiewały po polsku hymn narodowy oraz „Rotę”.

Jerzy Lewicki przy pomniku

Dwujęzyczny napis na pomniku w Minusińsku

Ks. Krzysztof Karbowski w czasie poświęcenia pomnika

W przemówieniu pod pomnikiem dr Sergiusz Leończyk podkreślił, że jest to pierwszy tego typu pomnik na Syberii.

W związku z tym mam dużą satysfakcję, że jestem pomysłodawcą i sponsorem tego pomnika. O powstaniu i poświęceniu pomnika „Matkom Polkom i Dzieciom” w Minusińsku powiadomiłem osobiście ówczesnego konsula generalnego RP w Irkucku Andrzeja Janickiego-Rolę.

Jerzy Lewicki

HOMILIA **ks. Zdzisława Banasia z dnia 18.09.2011 r.**

*Nie wiem w odwagę jakich win ci ludzie zmięci, szarzy
znad smugi świeżo kładzionych szyn nie wznoszą ziemistych twarzy*
Beata Obertyńska, Tajga

To wiersz o losie zesłańców budujących kolej na bezkresnych szlakach Syberii. Zmuszeni do prac ponad ludzkie siły padali z głodu, chorób, a prze-

de wszystkim braku nadziei. Liturgia słowa przedstawia nam dziś szokującą dla wielu przypowieść o robotnikach w winnicy. Jakże dzisiejszym pracodawcom brakuje sprawiedliwości gospodarza płacącego wszystkim po denarze, co wystarczyło wtedy na dzienne utrzymanie wielodzietnej rodziny. Rozczarowanie wynajętych o brzasku dnia, a radość zatrudnionych w ostatniej godzinie możemy zrozumieć tylko w świetle Bożego miłosierdzia. To przypowieść o pracy i zapłacie według innych kategorii, nie takich, do jakich jesteśmy przyzwyczajeni. Właściwym przedmiotem nie są tu zasady sprawiedliwości społecznej i ludzkich praw ekonomii, ale przesłanie zbawcze. Bóg, właściciel winnicy Pańskiej, którą jest kościół, powołuje ludzi do wiary na różnych etapach życia, symbolizowanych godzinami dnia. Jedni żyją wiarą od dzieciństwa, inni odnajdują Boga w wieku dojrzałym, a jeszcze inni nawracają się dopiero przed śmiercią. A wszystkim Bóg ofiaruje to samo zbawienie. Zbawienie jest za darmo, jest darem miłosierdzia. Naszym zadaniem, jak poucza nas prorok w pierwszym czytaniu, jest tylko szukanie Boga i nawracanie się ku Niemu. Taką drogę odnalazł św. Paweł, który wyznaje w Liście do Filipian, że dla niego żyć to Chrystus. Chrystus jest jego życiem i dzięki temu wszelka jego praca jest owocna. Bez Boga ani do proga.

(...)

Wczoraj przeżywaliliśmy kolejną, szczególnie bolesną rocznicę napaści sowieckiej na Polskę. Rozpoczął się wtedy najtragiczniejszy okres martyrologii naszego narodu. Złamano wtedy wszelkie ludzkie prawa, umowy i układy. Taką haniebną taktykę stosują tylko ludzie, którzy najpierw zabili Boga w swoim sercu, a potem, bez skrępowań i z wyrachowaniem mordowali całe grupy społeczne i wiele narodów. Jan Paweł II w Majdanku wołał tak niedawno, że człowiek nie może być dla człowieka katem. Człowiek ma być dla człowieka bratem. Kiedy w końcu zrozumieją to narody, a zwłaszcza ci, którzy nimi kierują? Jak strasznego spustoszenia dokonał w Sowietach bolszewizm, opisuje Antoni Ferdynand Ossendowski w swojej opowieści „Przez kraj ludzi, zwierząt i bogów”. Towarzyszący mu oficer rosyjski, widząc, co wyprawiali jego rodacy, stwierdza: wtedy dopiero zrozumiałem, jaką rozpustę, jaki grzech zaszczerpił bolszewizm w moim narodzie, zabijając sumienie, wiarę, strach przed Bogiem. I dodał z goryczą: zrozumiałem też, że wszyscy uczciwi i moralni ludzie mają obowiązek walczyć z tym wytworem szatana, dopóki życia i sił starczy. Dopóki życia i sił starczy... Czuli to Polacy bar-

dziej niż inne narody, gdy znajdowali się przez wiele pokoleń w kleszczach zaborców, a potem okupantów niemieckich i sowieckich. Żaden naród nie złożył takiej ofiary na ołtarzu ojczyzny. Polacy byli głównymi ofiarami terroru sowieckiego w latach 30. ubiegłego wieku, po wkroczeniu Armii Czerwonej na tereny dawnej, I Rzeczypospolitej. Nie wspomina się dziś u nas o tym, że był to obszar największego ludobójstwa w dziejach ludzkości, co zauważa historyk i publicysta amerykański Timothy Leader. Od 1939 roku ludobójstwo uderza najpierw w elitę narodu, w Katyniu, w innych miejscach zbrodni, a następnie w całe rodziny w białych krematoriach, jak określa to miejsce zsyłek, które my dziś nazywamy Sybir, a Marian Jonkajtys doda te dwa słowa: białe krematoria. Śmierć powolnego konania z głodu, ciężkiej pracy ponad ludzkie siły, w atmosferze represji psychicznych i fizycznych, w warunkach zwierzęcego upodlenia, dotykała każdą rodzinę zesłańców. Tylko w latach 1940–1941 w czterech wielkich wywózkach zesłano na Sybir i do Kazachstanu ponad milion ludzi, których jedynym przestępstwem było to, że byli Polakami i oddanymi ojczyźnie patriotami. Najbardziej wstrząsające świadectwo polskich losów na nieludzkiej ziemi zawierają świadectwa dzieci, które przeżyły zesłanie.

Nadchodzi luty 1940 roku, jest noc, godzina 1.00. Słysząc na ulicy krzyki. I coś ujrzałem? Cały sznur sań, ciągną się bez końca, a na tych saniach matki z dziećmi, nawet takimi, które miały po kilka tygodni. Na jednych z sań ujrzałem znajomą kobietę z sześciorgiem dzieci. Dwoje bliźniąt miało po dwa tygodnie. Te biedne dzieci matka otuliła w koce i tak wiozła. Niestety, ku jej wielkiej rozpaczycy te dzieci w drodze do Rosji zamarzły. Bojcy wyrzucili je przez okno bydłowego wagonu. NKWudziści z pogardliwym uśmiechem mówili: marzną polskie psy.

(...) Wspominający konstatują: *na tej ziemi panują zwierzęce prawa. Ludzkie zawołanie i błagalne: „niech spoczywają w pokoju” nie ma tu zastosowania.*

Dla tych i innych zesłańców był to jakby ewangeliczny poranek cierpienia, które znał tylko Bóg i w Chrystusie przeżywał wraz z nimi. Godziny były dla jednych miesiącami, a dla drugich latami udreki. Jediną pociechą dla tych ludzi była wiara, modlitwa i nadzieja powrotu do ojczystych stron.

Wiersz nieznanego autora, zesłańca, powtarzało wtedy wielu.

*Tęsknota**Polsko miła, twoje dzieci wszystkie rozproszone.**Kiedyż znów przygarniesz nas do swego łona?**Milion serc kryje mogiła, milion tutaj bije.**Milion znów o tobie marzy i tobą żyje.*

Marzyli ojcowie, matki i dzieci o powrocie do rodzinnego domu i ojczy-
stych stron, które zapamiętali. Kazimierz Cybulski, poeta i zesłaniec, później
wgnaniec, pisze, co najbardziej bolało go, jako czternastolatka. I odebra-
no mu ziemię, rodzinny dom, ojczyznę, młodość, wiek męski, pozostawia-
jąc bliźnię. Skrzywdzić można łatwo i szybko, ale naprawienie krzywd trwa
długo i jest procesem trudnym. Są też krzywdy nie do naprawienia. Kto im
łzy powróci? – pytała kiedyś królowa Jadwiga, patrząc na pokrzywdzonych.
A kto dziś zagoi rany fizyczne? Kto ukoi stygmaty bólu psychicznego ze-
słańców, a one pozostaną w sercu do ostatniej godziny ich życia na ziemi.
Poeta Wojciech Bąk wyznawał: *mój Bóg, straszliwy i daleki, ale bliski jak
placzące dziecię*. Będzie sprawiedliwy dla czyniących zło, a miłosierny dla
skrzywdzonych i zagubionych. Wiele zboliałych, młodych serc śpiewało
wtedy tęskną pieśń o matce: Matko, tylko ciebie mi żal. Słowa tego refrenu
jedna z sybiraczek odnosi dziś do matki-ojczyzny i nuci: „Polsko, jak bardzo
ciebie mi żal”. Gdy pytam dlaczego, słyszę: „żał mi młodzieży, która coraz
mniej zna historię swego ojczystego kraju. Przez to staje się mniej zdyscypli-
nowana, mniej rozumująca logicznie, a za to bardziej podatna na manipula-
cje medialne i wszelkie formy demoralizacji. Boję się o przyszłość moralną
i społeczną młodych pokoleń, o przyszłość naszych rodzin cierpiących coraz
większą biedę materialną i ubóstwo duchowe”.

Jan Paweł II pytał dwadzieścia lat temu odpowiedzialnych za losy narodu:
„czy można lekkomyślnie narażać polskie rodziny na dalsze zniszczenie?”. Pyta
o to samo i dziś. I przypomina, że programy nienawiści ostatnich wojen odrzu-
ciły Boga i jego przykazania, zwłaszcza przykazanie piąte, stąd tyle milionów
ofiar. Aby nie pomnażać kolejnych milionów ofiar, napomina, że najważniejsza
praca, jaką trzeba wykonać tutaj na ziemi, to to, by żyły wszystkie nasze dzieci,
a rodziny żyły Bogiem na co dzień, by zwyciężyła cywilizacja miłości.

70. rocznica śmierci Ojca Maksymiliana. Niech dotrze do nas jego dewiza:
sama tylko miłość jest twórcza. Oby stała się programem dla każdego z nas.
Zdawało się oprawcom, że go zwyciężyli. Ale to miłość zwyciężyła. Amen.

ROCZNICA AGRESJI W CZERWCU 1941 R.

W dniu 19 czerwca 2011 r. w 70. rocznicę zsyłki na Sybir odbyła się uroczysta msza św. w intencji sybiraków i ich rodzin w kościele MB Zwycięskiej – Kozielskiej w Częstochowie. Mszę koncelebrował proboszcz parafii ks. kanonik Kazimierz Zalewski. Homilię wygłosił ks. Wojciech Drabiec.

Po mszy św. pod tablicą, która powstała staraniem Częstochowskiego Oddziału Związku Sybiraków, a upamiętniającą wywózki i miejsca kaźni – zaproszona młodzież szkolna reprezentująca: Zespół Szkół im. gen. Władysława Andersa, Zespół Szkół Samochodowo-Budowlanych oraz Szkołę Podstawową nr 33 wraz z nauczycielami przedstawiła patriotyczny montaż słowno-muzyczny.

Pod pamiątkową tablicą złożyły kwiaty władze samorządowe, kombatanckie organizacje wojskowe i delegacje młodzieży. Odznaką Honorową Sybiraka za zasługi dla Związku Sybiraków odznaczono: ks. gen. Stanisława Rospondka – kapelana Związku Sybiraków, Piotra Galewicza, dyr. Zespołu Szkół Sam.-Budowlanych, Tadeusza Perkowskiego, dyr. Zespołu Szkół im. gen. Wł. Andersa, Małgorzatę Zawadę, dyr. Szkoły Podstawowej nr 33, małżeństwo pp. Klamów, Zbigniewa Kurzaka za 20 lat fotograficznego dokumentowania działalności Związku.

W szczególny sposób wyróżniono też Dorotę Rogulkę, nauczycielkę z Zespołu Szkół im. gen. Wł. Andersa za wieloletnie ogromne zaangażowanie w przygotowanie młodzieży do udziału w uroczystościach sybiraków. Otrzymała ona z rąk sybiraczki Heleny Kurzak namalowany przez nią własnoręcznie portret gen. Wł. Andersa.

Helena Kurzak

Przewodnicząca Komisji ds. Kultury

NASZA JUBILATKA

Franciszka Szumowska 17 lipca 2011 r. obchodziła setną rocznicę urodzin. Życzenia dla Szanownej Jubilatki od Pawłodarczyków zamieściliśmy na naszej stronie internetowej oraz w numerze 3/2011 „Kresowe Stacje”. Dziś raz jeszcze życzymy zdrowia, dobrego samopoczucia, miłości najbliższych.

Nasza Jubilatka Pani Franciszka Szumowska w dniu swoich setnych urodzin z synami Hieronimem i Tadeuszem. Życzenia szanownej Jubilatce od Oddziału Krakowskiego ZS odczytuje członek Zarządu pani Jadwiga Turowska

Pani Franciszka Szumowska 10 lutego 1940 r. z mężem, trojgiem dzieci i rodzicami została wywieziona z miejscowości Głębokie w woj. wileńskim do Żelezienki rej. Urzutiubski, obłast pawłodarska, do Polski wróciła w 1946 r., obecnie mieszka w Chrzanowie i należy do Oddziału Związku Sybiraków w Krakowie.

Jubilatka otrzymała listy gratulacyjne od Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska i wojewody Małopolski Stanisława Kracika. Gratulacje z życzeniami złożyli burmistrz Chrzanowa Ryszard Kossowski, kierownik Urzędu Stanu Cywilnego, Dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, delegacja Krakowskiego Oddziału Związku Sybiraków – Ewa Janowiec, Jadwiga Turowska i Roman Szablowski. Jubilatka otrzymała najserdeczniejsze życzenia, kwiaty i Odznakę Honorową Sybiraka.

8–9 września Pawłodarczycy z młodzieżą i nauczycielami szkół Poznania kolejny raz wzięli udział w Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru w Białymstoku pod opieką naszych Kolegów – Tadeusza Szumowskiego, Alberta

Miłaszewskiego, Tadeusza Tomaszewskiego, którzy zawsze są gotowi, aby stanąć w poczcie z naszym sztandarem.

Młodzież ze szkół Poznania, która przyjeżdża do Białegostoku na Marsz z prezesem Dowojną niesie nasz sztandar, nasz transparent i emblematy z naszym logo.

Dla nas doświadczonych syberyjskim dramatem, Marsz jest manifestacją przeciwko złu, które przyniosła wojna, dla kolejnej grupy młodzieży, która idzie w Marszu, to lekcja historii.

Za każdym razem, kiedy na trasie wiodącej od Ronda Katyńskiego do kościoła Ducha Świętego ukazuje się „czoło” wielotysięcznego pochodu ze sztandarami, transparentami, wzrasta wzruszenie, że po półwieczu możemy mówić: JESTEŚMY!

Najserdeczniej dziękujemy organizatorom za każdy kolejny Marsz.

Krystyna Świrniak-Mateuszuk

NOWY ZNAK PAMIĘCI POLSKIEJ GOLGOTY WSCHODU

W Święto Niepodległości – 11 listopada 2011 r. sybiracy uczestniczyli w niezwyklej uroczystości.

O godz. 11.00 w ciszy i zadumie, podczas mszy św. w katedrze białostockiej, wraz z licznie zgromadzonymi mieszkańcami modlili się za dar wolnej Ojczyzny i za Polaków wywiezionych na Sybir, o których tak długo i pięknie mówił w swojej homilii ks. prof. Tadeusz Kasabuła.

Po błogosławieństwie kapłana celebrującego liturgię, sybiracy razem z poczem sztandarowym zgromadzili się przy tablicy epitafijnej ofiarowanej w hołdzie polskim zesłańcom z lat 1940–1956. Poświęcił ją metropolita białostocki abp Edward Ozorowski w asyście proboszcza parafii katedralnej ks. Henryka Żukowskiego i kapelana białostockich sybiraków ks. Józefa Wiśniewskiego.

Przed mszą św. Teresa Borowska przybrała tę tablicę wstęgą biało-czerwoną, którą potem odsłonili – Heronima Dzierma i Bohdan Truszkowski, a wartość honorową przy niej pełnili harcerze i sybiracy – Henryk Leszczyński i Hipolit Popławski.

Abp Edward Ozorowski w czasie uroczystej mszy św.

Znów Białostocki Oddział Związku Sybiraków wzbogacił się o kolejny znak pamięci Polskiej Gołgoty Wschodu.

Heronima Dzierma

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

10 listopada 2011 r. sybiracy – Maria Gulewicz, Mieczysław Pluta i ja, autorka artykułu, gościliśmy w Zespole Szkół Mechanicznych im. Św. Józefa w Białymstoku. Uczestniczyliśmy w akademii z okazji 93. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę. Na tę uroczystość zaprosiła nas nauczycielka języka niemieckiego Jadwiga Apoń. Pod jej kierownictwem młodzież przygotowała wspaniały program artystyczny. Podniosły charakter tworzyły uwypuklone w dekoracji symbole narodowe – flagi biało-czerwone i biały orzeł na czerwonym tle oraz pieśni żołnierskie i patriotyczne jak „Mazurek Dąbrowskiego”, „Pierwsza Brygada”, „Rota” czy „Żeby Polska była Polską”.

Uczniowie trafnym doborem wierszy nakreślili długą i jakże trudną naszą drogę do wolności. Jednocześnie przypomnieli, że listopad to czas zadumy

i refleksji, czas zastanowienia się nad przemijaniem. To okres przypominania i okazywania wdzięczności bohaterom narodowym – takim jak Józef Piłsudski, Ignacy Paderewski czy Roman Dmowski. Dzięki ich staraniom i przelanej krwi setek Polaków odzyskaaliśmy niepodległość po 123 latach niewoli.

Miłym akcentem akademii były występy przedszkolaków, szczególnie recytacja utworu „Kto ty jesteś”...

Na zakończenie Maria Gulewicz wygłosiła własny utwór o zbrodni katyńskiej, a ja w imieniu własnym i wszystkich sybiraków podziękowałam całej społeczności szkolnej za piękne występy i miłe przyjęcie oraz zaprosiłam do odwiedzenia naszego Muzeum Sybiraków. Mieczysław Pluta utrwalił to wydarzenie na zdjęciach.

Heronima Dzierma

MIĘDZYSZKOLNY KONKURS RECYTATORSKI „PRAWDA O SYBIRZE”

16 listopada 2011 r. w Szkole Podstawowej nr 16 im. Tadeusza Kościuszki w Białymstoku odbyła się VI edycja Międzyszkolnego Konkursu Recytatorskiego „Prawda o Sybirze”.

Na tę uroczystość zostaliśmy zaproszeni my, sybiracy – Heronima Dzierma, Maria Gulewicz, Renata Iwanowska, Helena Łapińska, Józef Panasiuk, Mieczysław Pluta, Hipolit Popławski i Bohdan Truszkowski.

W wykonaniu uczniów z kilku białostockich szkół podstawowych usłyszeliśmy szereg wierszy o bolesnych losach polskich zesłańców na Sybir. Mimo woli przypomniały się nam nasze dziecięce lata spędzone na wygnaniu. Niektóre bardzo piękne recytacje wzruszyły wszystkich, nie tylko sybiraków.

Komisja konkursowa wyłoniła spośród 24 recytatorów i przyznała

I miejsce trzem osobom

II miejsce trzem osobom

III miejsce czterem osobom

Z całego serca dziękujemy gospodarzom tej uroczystości za miłe powitanie i gościnność.

Heronima Dzierma

RONDO SYBIRAKÓW

Z okazji Dnia Sybiraka i 72. rocznicy napaści Związku Sowieckiego na Polskę, w mieście Kole odbyło się wiele uroczystości. Dnia 16 września 2011 r. nastąpiło uroczyste oddanie do użytku ronda, któremu nadano nazwę „Rondo Sybiraków”. Starosta kolski Wieńczysław Oblizajek powitał wszystkich zebranych i podziękował władzom miasta za współpracę przy realizacji inwestycji oraz tym, którzy przyczynili się do jej zbudowania, a następnie zaprosił wybrane osoby do odsłonięcia czterech tablic z nazwą ronda. Biało-czerwoną wstęgę z jednej z nich zdjęli prezes Koła Związku Sybiraków w Kole Wiesław Sitowski i członek Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Koninie Zbigniew Korzec. Pozostałe tablice odsłonili przedstawiciele władz powiatowych i miejskich ze starostą i burmistrzem oraz przewodniczącymi Rady Powiatowej i Miejskiej na czele. Ks. proboszcz Janusz Ogrodowczyk – kapelan kolskich sybiraków dokonał poświęcenia ronda. W imieniu Sybiraków prezes Koła podziękował wszystkim osobom, które przyczyniły się do zbudowania w centrum miasta tej nowoczesnej inwestycji, i tym, któ-

Od lewej: prezes Koła Związku Sybiraków w Kole Wiesław Sitowski i członek Zarządu Oddziału Sybiraków w Koninie Zbigniew Korzec

rzy wsparli nasz wniosek o nadanie tej historycznej i ważnej nazwy „Rondo Sybiraków”.

Dnia 18 września 2011 r. o godz. 12 w kościele Matki Bożej Częstochowskiej w Kole została odprawiona uroczysta msza św. w intencji kolskich sybiraków, którą celebrował i homilię wygłosił ks. proboszcz Janusz Ogrodowczyk. W czasie mszy zostały złożone wiązanki kwiatów przez delegację sybiraków oraz władz powiatowych i miejskich pod tablicą upamiętniającą losy sybiraków, przy której wartość honorową pełnili harcerze z Hufca Kolskiego. Po mszy św. nastąpiło spotkanie sybiraków z władzami powiatowymi i miejskimi w sali podziemia kościoła przy kawie, herbacie i słodyczach.

Obydwie uroczystości zostały opisane w lokalnych mediach, a telewizja kablowa przeprowadziła transmisję.

**Prezes Związku Sybiraków
Koła Terenowego w Kole
Wiesław Sitowski**

LISTOPAD 2011 ROKU W BIAŁYMSTOKU

Dyrekcja Szkoły nr 12 w Białymstoku zaprosiła sybiraków i AK-owców na „Patriotyczne śpiewanie”. Młodzież szkolna przygotowała bardzo sympatyczną i dobrze zorganizowaną imprezę z udziałem wielu szkół z Białegostoku na dzień 10 listopada 2011 r. w „Spodkach”. Wśród zaproszonych gości było sześciu żołnierzy AK w mundurach z odznaczeniami, którzy w czasie spotkania opowiadali o swoich przeżyciach. Nie zabrakło też wspomnień pań sybiraczek o ich trudnym życiu na zesłaniu.

Wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych przez młodzież i zaproszonych gości wytworzyło bardzo rodzinną atmosferę, a odśpiewany „Marsz Sybiraków” zrobił duże wrażenie.

Szkoła Podstawowa nr 12 w Złotorii k. Białegostoku zaprosiła sybiraków na program „Ocalić od zapomnienia”. Udział wzięły panie: Krystyna Balunowska i autorka artykułu. Uroczystość uświetnił film o sybirakach i komentarz dyrektor Doroty Stępień.

Po zakończeniu części oficjalnej dzieci zostały poczęstowane słodyczkami, a goście zaproszeni na herbatę. Spotkanie upłynęło w miłej atmosferze,

wśród wspomnień o przeżyciach na zesłaniu i o codziennych problemach szkoły. W spotkaniu wzięli również udział radni i burmistrz Choroszczy.

Serdeczne podziękowanie złożyła Wanda Sobolewska, a dyrekcja szkoły jako podziękowanie za udział w spotkaniu wręczyła sybiraczkom dyplomy.

Wanda Sobolewska
członek Zarządu Koła nr 8
Związku Sybiraków w Białymstoku

WRZESIEŃ WE WROCŁAWIU

W dniach 8–11 września 2011 r. we Wrocławiu odbył się XIII Zjazd „Afrykańczyków”, zorganizowanych w Stowarzyszeniu „Klub pod Baobabem”. W Zjeździe uczestniczyło 120 osób, w tym 36 z zagranicy. Podczas spotkania inauguracyjnego były przemówienia oraz część artystyczna, na którą złożył się pokaz filmów o losach sybiraków, koncert muzyki. Gośćmi Zjazdu byli: były ambasador RP w Kenii Wojciech Jasiński, prof. Antoni Kuczyński, reżyser Ewa Misiewicz oraz dyrektor Fundacji Kresy-Syberia Aneta Hoffmann.

Drugiego dnia uczestnicy Zjazdu odbyli wycieczkę autokarową do Dusznik, gdzie w Dworku Chopina wysłuchali koncertu fortepianowego w wykonaniu 15-letniego artysty Sławomira Krusy. Po południu odbyły się we Wrocławiu spotkania w grupach osiedlowych (w Afryce były 22 osiedla).

Trzeci dzień to zwiedzanie Wrocławia (nowy stadion, most Rędziński, centrum miasta, Panorama Raławicka), a wieczorem uroczysta kolacja z tańcami i śpiewaniem.

Zjazd zakończyła uroczysta msza św. w Sanktuarium Golgoty Wschodu oraz zwiedzanie Izby Pamięci.

Zadowoleni uczestnicy Zjazdu żegnając się podkreślali, że pobyt w Afryce to najszczęśliwszy okres w ich życiu, dla wielu jakby przejście z dna piekieł do raju...

10 września zgodnie z kilkuletnią tradycją, w Sanktuarium Golgoty Wschodu odbyła się polowa msza św. w ceremoniale wojskowym, w intencji Ojczyzny. Po raz pierwszy w tym roku przejęli od Rodziny Katyńskiej

i Związku Sybiraków zorganizowanie tej patriotycznej uroczystości harcerze z Dolnośląskiej Chorągwi ZHP.

16 września w Dużym Studiu Polskiego Radia odbyła się uroczysta akademia dla uczczenia Dnia Sybiraka. Uroczystość zaszczycili: wicewojewoda pani Antoniszyn-Klik; przedstawiciel Marszałka Województwa Dolnośląskiego Paweł Aszkiełowicz, przedstawiciel Prezydenta Miasta Wrocławia radny Jan Chmielewski, rektor-komendant WOSWL prof. płk Mariusz Wiatr, dowódca ŚOW gen. bryg. Zbigniew Smok, Komendant Wojewódzkiej Policji nadinsp. Zbigniew Maciejewski, przewodniczący NSZZ Solidarność Region Dolny Śląsk Kazimierz Kimso, wicekurator Dolnośląskiego Kuratorium Danuta Leśniewska.

Po słowie pasterskim wygłoszonym przez ks. prałata Wojciecha Tokarza nastąpił moment dekoracji odznaczeniami państwowymi i związkowymi. Wiceprezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków Włodzimierz Kowalczyk udekorował 12 sympatyków Sybiraków Odznaką Honorową Sybiraka.

Po części oficjalnej nastąpiło wręczenie nagród i dyplomów laureatom IV edycji konkursu „Losy Polaków na Wschodzie w latach 1939–56”, organizowanego przez Dolnośląskie Kuratorium i Wrocławski Oddział Związku Sybiraków. Na zakończenie uroczystości wystąpiła młodzież z Liceum Ogólnokształcącego nr 8 ze wspaniałym i wzruszającym programem muzyczno-słownym pt. „Zesłani”.

17 września przy Pomniku Zesłańcom Sybiru odbyła się uroczysta msza św. w ceremoniale wojskowym, celebrowana przez ks. biskupa Andrzeja Siemieniewskiego w asyście ks. prałata Franciszka Głoda – kapelana wrocławskich sybiraków, ks. prałata Wojciecha Tokarza – kustosa Pomnika Zesłańcom Sybiru oraz ks. płk. Janusza Radzika – proboszcza kościoła garnizonowego.

Po mszy odbył się apel poległych, salwa honorowa oraz składanie wieńców.

10–18 września w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa Oddział Związku Sybiraków we Wrocławiu uczestniczył z programem: zwiedzanie Sanktuarium Golgoty Wschodu z Izbą Pamięci oraz zwiedzanie Kaplicy Zesłańców Sybiru w kościele garnizonowym.

Włodzimierz Kowalczyk

OBCHODY ROCZNICOWE W CZĘSTOCHOWIE

W dniu 17 września 2011 r. w 72. rocznicę napaści Sowietów na Polskę, na Jasnej Górze odbyła się wspólna msza św. sybiraków i Kresowiaków w intencji Ojczyzny.

W kaplicy Matki Bożej mszę św. celebrował ogólnopolski duszpasterz ks. prał. Tadeusz Patera i koncelebranci: ks. prał. prof. Franciszek Dylus – częstochowski kapelan sybiraków, o. Jan Golonka, paulin – kapelan Wojska Polskiego oraz o. Eustachy Rakoczy – paulin, jasnogórski kapelan Żołnierzy Niepodległości. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele środowisk kombatanckich, mieszkańcy miasta, bardzo licznie zgromadzeni parlamentarzyści, przedstawiciele Urzędu Miasta Częstochowy

Wieniec od władz miasta

Składanie kwiatów pod pomnikiem

i liczne poczty sztandarowe częstochowskich szkół. Po mszy św. przy pomniku Golgoty Wschodu na Wałach Jasnogórskich nastąpiło składanie wiązanek i wieńców przez delegacje poszczególnych środowisk.

Organizatorem obchodów był Urząd Miasta Częstochowy i Związek Sybiraków Oddział Częstochowa.

**Opracowała Helena Kurzak
Przewodnicząca Komisji
ds. Kultury**

UROCZYSTOŚCI DNIA SYBIRAKA W LEGNICY W 2011 ROKU

Każdego roku na terenie działania Oddziału Związku Sybiraków w Legnicy uroczystie obchodzimy Dzień Sybiraka. W większości Kół uroczystości rozpoczynają się mszą św., w której uczestniczą przedstawiciele władz samorządowych i organizacji społecznych, często posłowie i senatorowie.

Przemawia prezes Maria Jurkiewicz podczas uroczystości w Legnicy

Występy młodzieży z MCK – Legnica

Po nabożeństwie odbywają się spotkania, w czasie których uczniowie szkół lub pracownicy placówek kulturalnych przedstawiają programy artystyczne o tematyce zesłańczej.

W dniu 16 września 2011 r. w Legnicy odbyły się: msza św. w katedrze legnickiej, po której uczestnicy ze sztandarami przeszli do Młodzieżowego Centrum Kultury, gdzie odbyła się dalsza część uroczystości.

W części artystycznej wystąpił chór z Jawora oraz młodzież z MCK – Legnica.

16 września 2011 r. w Złotorzy Dzień Sybiraka obchodzono uroczystościami, w których wzięły udział władze miasta, organizacje społeczne, kombatanckie i młodzież szkolna. Rozpoczęła je msza św. Po nabożeństwie odbyła się druga część uroczystości, w czasie której Julia Sławińska, zasłużona działaczka Związku Sybiraków, została odznaczona Krzyżem Czynu Zbrojnego. Spotkanie zakończył program artystyczny w wykonaniu młodzieży.

17 września 2011 r. uroczystość Dnia Sybiraka w Kole Gaworzycy rozpoczęła msza św., a następnie odbyło się spotkanie sybiraków w Pałacu w Gaworzycach. W spotkaniu uczestniczyli prezes Zarządu Oddziału Maria

Pani Julia Sławińska (w środku) odznaczona Krzyżem Czynu Zbrojnego. Po lewej ppłk Andrzej Łuka, po prawej ppłk Jan Rokosz, którzy wręczyli odznaczenia

Jurkiewicz oraz wójt gminy Jacek Szwagrzyć. W części artystycznej udział wzięła młodzież ze Szkoły Podstawowej i Gimnazjum pod opieką Barbary Fartuszyńskiej z Domu Kultury Gaworzyce oraz zespół „Radocha” z Głogowa.

W dniu 17 września 2011 r. w Kole w Głogowie Dzień Sybiraka obchodzono w szczególny sposób. Msza św. odprawiona została przy Symbolicznej Mogile na cmentarzu komunalnym, gdzie zostały odsłonięte dwie tablice sponsorowane przez KGHM, które upamiętniają losy zesłańców, na których umieszczono napis:

„Przechodniu przerwij marsz swój
I zdejm nakrycie głowy
Przed Pomnikiem – Symbolem
Ofiar Anonimowych...
Tych – Co za Polskę, Wiarę
I za Honor Narodu
Oddali swoje życie
W Czerwonych Kaźniach Wschodu...”

Poczty sztandarowe szkół i organizacyjne

W uroczystościach udział wzięli przedstawiciele władz miasta i powiatu, wojsko, policja, Straż Miejska, organizacje społeczne i liczna młodzież szkolna. Oprawę uroczystości stanowiło dwadzieścia sztandarów.

W wykonaniu młodzieży z Gimnazjum nr 2, pod kierunkiem Tamary Hojnackiej, program artystyczny poezji sybirackiej. Po występach odbył się Apel Poległych prowadzony przez porucznika Damiana Zok. Oddano Salwę honorową, złożono wieńce i kwiaty. Zarząd Oddziału reprezentowała wiceprezes Zarządu Oddziału Wanda Puchała.

17 września uroczystości odbyły się w Kole w Jaworze. Wzięła w nich udział posłanka Elżbieta Witek, władze miasta i powiatu, przedstawiciele organizacji kombatanckich oraz delegacja Zarządu Oddziału na czele z prezes Marią Jurkiewicz oraz wiceprezes Wandą Puchałą. Po złożeniu kwiatów przy Symbolicznej Mogile sybiryacy oraz wszyscy zaproszeni goście udali się do Domu Kultury, gdzie młodzież szkolna przedstawiła program artystyczny, na który złożyła się poezja patriotyczna.

Miłym akcentem uroczystości był pokłon wnuków dla dziadków-Sybiraków, wyrażony dedykacją wiersza, a następnie wręczenie kwiatów. Uro-

czystość zakończono miłym spotkaniem z lampką szampana i życzeniami. W Kołach terenowych Oddziału jak: Ścinawa, Prochowice, Legnickie Pole, Rudna oraz Lubin odbyły się podobne spotkania oraz msze św. i składanie kwiatów w Miejscach Pamięci.

**Prezes Zarządu
Oddziału Związku Sybiraków
w Legnicy
Maria Jurkiewicz**

PAMIĘCI SYBIRAKÓW

Zarząd Oddziału Związku Sybiraków w Sokołowie Podlaskim, a w szczególności prezes Zarządu Kazimierz Dobrenko i wiceprezes Stanisław Leoniak podjęli starania o umieszczenie w kościele w Grodzisku tablicy upamiętniającej mieszkańców okolicznych miejscowości wywożonych w latach 1945–1946 do sowieckich łagrów. W Dniu Sybiraka 17 września 2011 r. w kościele pod wezwaniem Trójcy Przenajświętszej w Grodzisku k. Sokołowa Podlaskiego odbyło się uroczyste odsłonięcie pamiątkowej tablicy, na której umieszczono nazwiska zesłanych na katorgę do łagrów. Poprzedziła je msza św. koncelebrowana przez miejscowego proboszcza ks. Antoniego Szczekowskiego oraz ks. Stanisława Falkowskiego z Niecieczy i ks. Tadeusza Tomasiuka z Białej Podlaskiej. Uroczystość ta zgromadziła licznie zebranych mieszkańców Grodziska oraz zaproszonych gości z Sokołowa Podl. i gminy Sabnie. W uroczystości wzięli udział: senator Waldemar Kraska, wójt gm. Sabnie Piotr Wyszynski, poczty sztandarowe byłych żołnierzy AK, Związku Sybiraków, Szkoły im. Sybiraków z Rozbitego Kamienia i sybiracy zrzeszeni w sokołowskim oddziale. Patriotyczne kazanie wygłosił proboszcz parafii w Grodzisku ks. Antoni Szczekowski. Przemawiał też wójt gminy Sabnie oraz prezes Oddziału Związku Sybiraków Kazimierz Dobrenko. Na zakończenie uczennica gimnazjum przy akompaniamencie Marka Kołodziejkiego pięknym głosem zaśpiewała Hymn Sybiraków.

Spotkanie zakończyło się obiadem w Szkole im. Żołnierzy Armii Krajowej w Niecieczy.

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej Zesłańców Sybiru z gminy Sabnie w Grodzisku k. Sokołowa Podlaskiego 17.09.2011 r. Od lewej: Henryk Skibniewski, Maciej Dobrenko, Michał Pawelec

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej Zesłańców Sybiru w dniu 26.11.2011 r. w Sokołowie Podlaskim (były dworzec PKP, obecnie biblioteka). Od lewej: burmistrz Sokołowa Bogusław Karakula, wstęgę przecina prezes Oddziału Kazimierz Dobrenko

26 listopada 2011 r. z inicjatywy Zarządu Oddziału Związku Sybiraków, burmistrza Sokołowa Podlaskiego i Biblioteki Miejskiej nastąpiło uroczyste odsłonięcie pamiątkowej tablicy przed budynkiem byłego dworca kolejowego, poświęconej pamięci 2500 mieszkańców Sokołowa i okolic deportowanych przez NKWD 12 listopada, 1 i 31 grudnia 1944 r. ze stacji PKP w Sokołowie Podl. do łagrów w Borowiczach i Stalinogorsku. Kamień, na którym umieszczono tablicę, ufundował prezes Przedsiębiorstwa Usług Inżynieryjno-Komunalnych Jan Kiciak. Tablicę poświęcili obecni na uroczystości księża – proboszcz konkatedry w Sokołowie Andrzej Krupa i proboszcz parafii Nieciecz, były kapelan sokołowskiej Solidarności Stanisław Falkowski. W uroczystości odsłonięcia tablicy wzięły udział władze miasta z burmistrzem Bogusławem Karakulą, sybiracy – członkowie Związku Sybiraków, kombatancki, młodzież szkolna z Sokołowa i Rozbitego Kamienia oraz mieszkańcy miasta.

Po złożeniu kwiatów przed tablicą zgromadzeni wzięli udział w części artystycznej prowadzonej przez Marka Kołodziejskiego w sali Biblioteki Miejskiej w budynku byłego dworca, na którą złożyły się pieśni i wiersze patriotyczne, zakończonej Hymnem Sybiraków.

Należy przypomnieć, że przed 17 laty – w listopadzie 1994 r. dzięki staraniom byłych więźniów w Borowiczach, a zwłaszcza sybiraka pana Czesława Wernickiego z Warszawy oraz ówczesnego Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Sokołowie ta tablica została umieszczona na ścianie dworca kolejowego w Sokołowie. Jednak w związku z likwidacją linii kolejowej budynek dworca kolejowego ulegał dewastacji, a wraz z nim umieszczona na jego ścianie tablica. Zarząd Oddziału podjął decyzję o jej zdjęciu. Przez wiele lat była przechowywana w siedzibie Związku. Tablica wymagała renowacji. Po uzgodnieniach z władzami miasta, a głównie burmistrzem B. Karakulą, zdecydowano się na wykonanie nowej i umieszczenie jej na kamieniu-obelisku przed dworcem, a obecnie po przebudowie budynkiem Biblioteki Miejskiej, przy głównym wejściu. Tablica na co dzień przypomina czytelnikom odwiedzającym bibliotekę ofiarę sybiraków wywożonych na nieludzką ziemię, do sowieckich łagrów.

Kazimierz Dobrenko
Prezes Oddziału Związku Sybiraków
w Sokołowie Podlaskim

UCZCILI MATKI SYBIRACZKI

Pomnik w Hołdzie Matkom Sybiraczkom odsłonięto obok bazyliki Matki Boskiej Królowej Polski.

11 listopada odsłonięto przed stalowowską konkatedrą pomnik W Hołdzie Matkom Sybiraczkom. Poświęcił go biskup sandomierski Krzysztof Nitkiewicz, a symbolicznego przecięcia wstęgi dokonali przedstawiciele Koła Związku Sybiraków w Stalowej Woli. – Mamy w naszym Kole osoby, które w czasie deportacji na Syberię były dziećmi. Jeden z naszych członków miał wówczas dwa tygodnie. Tylko nieliczne dzieci zesłane w tajgi Syberii i stepy Kazachstanu, najczęściej bez ojców, przeżyły i wróciły do Polski, a to dzięki heroicznym wysiłkom swych matek. Wiele matek przy ratowaniu swych dzieci zapłaciło najwyższą cenę i straciło życie – mówi Zbigniew Paszkiewicz, przewodniczący Koła. (tw)

Odsłonięcie pomnika Matkom Sybiraczkom. Znicz zapala Józef Podsiadło – syn sybiraka

MODLITWA ZA SYBIRAKÓW

Za zmarłych w tym roku członków Koła Związku Sybiraków w Stalowej Woli Teresę Wojnowską, Bronisławę Ryczkę i Dionizego Rudkę modlono się podczas mszy św. sprawowanej w stalowowolskiej bazylice. – Naszą modlitwą ogarniamy wszystkich zmarłych, w szczególności sposób zmarłe matki sybiraczki, wszystkich, którzy polegli w obronie naszej ojczyzny. Modlimy się też za żyjących sybiraków, aby Bóg pozwolił im dawać młodemu pokoleniu przykład żywej wiary, umiłowania Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Kościoła, narodu – mówił proboszcz, ks. Edward Madej.

Do tragicznej daty 17 września 1939 r., dnia napaści Związku Sowieckiego na Polskę, nawiązał w swym słowie Zbigniew Paszkiewicz, przewodniczący stalowowolskiego Koła Sybiraków. – Po tej dacie nastąpiły aresztowania Polaków na masową skalę, a później deportacje polskich rodzin na Syberię. Przeszło milion osób wywieziono w bydłych, zakratowanych wagonach towarowych. Były to w większości kobiety i dzieci – akcentował. Przypomniał, że dzięki życzliwości ks. Edwarda Madeja postawiony został przy konkatedrze głąz upamiętniający matki sybiraczki. Udano się tam na modlitwę po zakończeniu mszy św. **(P.J.)**

Przedruk z „Nasz czas” nr 10(63) – październik 2011

LISTOPADOWE UROCZYSTOŚCI W GORZOWIE WLKP.

Święto Zmarłych 1 listopada to ważny dzień w życiu Sybiraków. W tym dniu Pomnik Ofiar Stalinizmu i „Kamienie Pamięci” budzą ogromne zainteresowanie i skłaniają do zadumy odwiedzających Cmentarz Komunalny mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego. O wystrój powyższych obiektów zadbały córki sybiraka Jerzego Rzczyckiego Magdalena i Beata. Harcerze zaciągnęli warty honorowe. Złożono ogromną ilość kwiatów, a wieczorem zapalono setki zniczy.

W Gimnazjum nr 9 im. Szarych Szeregów w Gorzowie Wlkp. w dniu 10 listopada odbyła się „Lekcja historii” związana z obchodami Święta Niepodległości. W tym samym dniu w godzinach popołudniowych członkowie naszego

Dywan zniczy przy pomniku Ofiar Stalini-
zmu 1 listopada. Wiązankę wykonały córki
Jerzego Rzczyckiego – Magdalena i Beata

Koła uczestniczyli w uroczystościach przygotowanych przez Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich z prezesem Piotrem Franków. Spotkanie uświetnił zespół śpiewaczy z Krzemieńca, a młodzież tamtejszego Liceum przedstawiła montaż utworów poetki z Brześcia Marii Sulim. Podczas uroczystości wręczone zostały Odznaki Honorowe Sybiraka członkom Stowarzyszenia Władysławowi Olszowemu i Józefowi Pieluszcakowi za duże zaangażowanie we współpracę z naszym Kołem Sybiraków.

Z kolei 16 listopada liczna grupa Sybiraków uczestniczyła w spektaklu teatralnym pt. „Polacy” przedstawiającym historię uwięzienia kardynała Stefana Wyszyńskiego, w rolach głównych wystąpili Olgierd Łukasiewicz i Radosław Krzyżowski.

Listopadowe uroczystości zakończono 29 listopada kameralnym koncertem piosenek Anny German, która urodziła się w miejscowości Urgencz w Uzbekistanie, oraz J.S. Bacha wykonanych przez śpiewaczkę Innę Kamaarian i pianistkę Julianę Krukowską z Taszkientu.

Rzadko się zdarza, żeby słuchacze tak intensywnie przeżyli koncert, który miał miejsce w Osiedlowym Klubie Kultury „Jedynka” w Gorzowie Wlkp. Podczas koncertu sala była szczelnie wypełniona, nawet na korytarzu stali ludzie. W programie znalazły się utwory muzyki poważnej i lekkiej, jak etiuda d-moll Chopina oraz brawurowo wykonana na zakończenie koncertu Ave Maria J.S. Bacha i Gounoda.

Wzruszający jest fakt, że w dalekiej Azji, Uzbekistanie, są ludzie, którzy pielęgnują znajomość języka polskiego i śpiewają polskie piosenki. Na życzenie kierownika Klubu „Jedynka” Władysławy Staryszak, Inna zaśpiewała

w rodzinnym języku pieśń ludową, w której zabrzmiały pięknie i smutno w polskim Gorzowie tony pełne tęsknoty i miłości.

Dziękując za przepiękny koncert, widzowie na stojąco nagrodzili artystki ogromnymi brawami, a także upominkami od dyrektora Gorzowskiego Domu Kultury – wręczyła kierownik Klubu Władysława Staryszak, piękny bukiet róż od Sybiraków wręczyła prezes Koła ZS Maria Dratwińska. Miała miejsce też „niespodzianka” – zebrani na koncercie sybiracy przekazali artystkom zebraną kwotę 450 zł, którą wręczyła księgowa Koła ZS Janina Molka.

W końcowej części koncertu przybył o. Andrzej Kulczycki, który przez długi czas był na misji w Taszkencie i to z nim, po rekomendacji ambasadora RP w Taszkencie Mariana Przeździeckiego, artystki przyjechały do Polski. W podziękowaniu sekretarz Koła Halina Zalewska przekazała o. Andrzejowi monografię Koła pt. „20 lat Koła Związku Sybiraków w Gorzowie Wielkopolskim”. Na zakończenie imprezy zrobiliśmy wspólne zdjęcia.

Kolejny koncert miał miejsce w dniu 30 listopada w kościele parafialnym pw. Matki Boskiej Królowej Polski, w którym znajduje się Kaplica Sybiraków.

Sekretarz Koła – Halina Zalewska

LEKCJA HISTORII W DZIEWIĄTCE

„Naród, który nie wierzy w swoją wielkość i nie chce ludzi wielkich, kończy się. Trzeba wierzyć w swoją wielkość i pragnąć jej”.

Pod takim hasłem przebiegały w Gimnazjum nr 9 im. Szarych Szeregów w Gorzowie Wielkopolskim uroczystości związane ze Świętem Niepodległości.

W uroczystościach wzięli udział przedstawiciele Koła Związku Sybiraków z prezes Marią Dratwińską, proboszcz parafii pw. Świętego Krzyża Rafał Ziętek, emeryci i renciści, nauczyciele oraz uczniowie.

Spotkanie dotyczyło 93. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę. Zaproszono wszystkich na „lekcję historii”, w czasie której przypomniano wspaniałe zwycięstwa, wielkie bitwy, walecznych husarzy ze skrzydłami i dzielnych rycerzy polskich, którzy przez wieki stawali w obronie ojczyzny, wiary, wolności, honoru i tyłu innych nieprzemijających wartości.

Zebranych gości powitała dyrektor szkoły pani Katarzyna Gromiec

Podziękowanie na ręce pani Agnieszki Wroniak, nauczycielki j. polskiego składa sybiraczka Władysława Skarżyńska

Celem tej „lekcji” było przywołanie chwalebnych dziejów, które przez wieki tworzyły pokolenia, rycerskich obyczajów i etosu polskiego żołnierza. Zwrócono uwagę młodych ludzi na wartości, które są ponadczasowe: Bóg, Honor i Ojczyzna! Przecież to właśnie hasło powiewało na polskich sztandarach i było godne, by za nie oddać życie.

Akademia miała niecodzienny charakter, gdyż o historii Polski opowiedziano przy pomocy znanych wszystkim narodowych pieśni – niektóre z nich zostały zaprezentowane we współczesnej wersji brzmienia.

Na zakończenie przywołano raz jeszcze słowa Stefana kardynała Wyszyńskiego, by przypomnieć, że Święto Odzyskania Niepodległości to dzień radosny. Należy pamiętać, komu je Polska zawdzięcza. Należy pamiętać o rycerskich ideałach przekazywanych przez pokolenia, o sile polskiego oręźa! Te wartości zdecydowały, że nawet w obliczu zaborów i klęsk powstań narodowych duch pozostawał wolny i odrodził się po 123 latach jako Niepodległe Państwo!

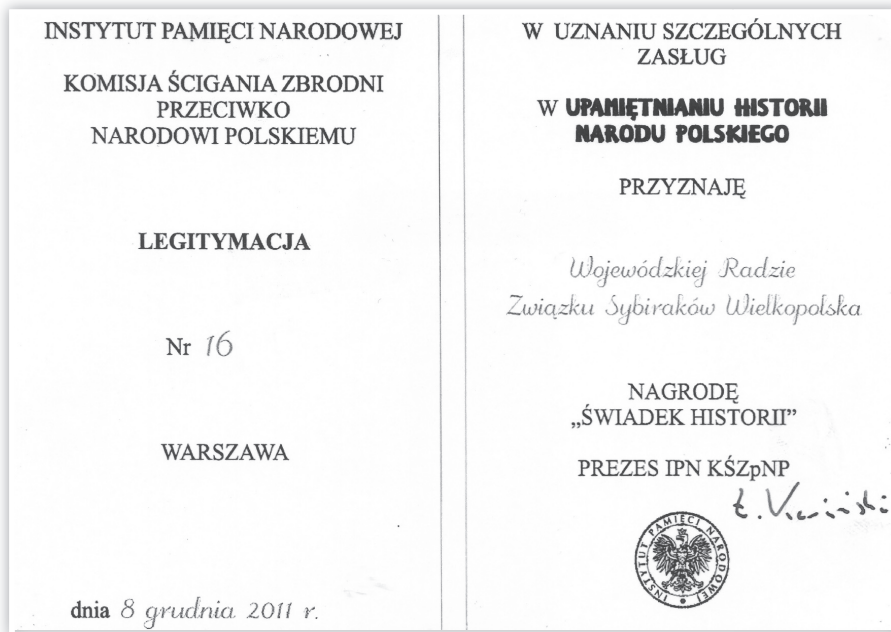
Podziękowanie wiązką kwiatów i wierszem „Pożegnanie z Syberią” mówiącym o tęsknocie do Ojczyzny i powrocie do niej, w imieniu sybiraków złożyła urodzona na zesłaniu Władysława Skarżyńska, wiersz ten napisała jej mama – Kazimiera Jaworska.

Uroczystość przygotowały Agnieszka Wroniak oraz Joanna Golec wraz z uczennicami z klasy II C i II F.

„ŚWIADEK HISTORII” – UROCZYSTOŚĆ W POZNANIU

W pięknej auli im. Lubrańskiego na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w dniu 8 grudnia 2011 r. odbyła się uroczystość. Już po raz drugi Instytut Pamięci Narodowej, Wydział Historii UAM oraz ZZ „Solidarność” postanowiły odznaczyć instytucje i osoby indywidualne medalem za krzewienie pamięci historycznej pod nazwą „Świadek Historii”. Zaproszono wielu znanych w Wielkopolsce i w samym Poznaniu przedstawicieli życia politycznego i świata nauki, a także młodzieży akademickiej. Swoją obecnością uroczystość zaszczylił wojewoda wielkopolski Piotr Florek. Przed wręczeniem medali wykład wygłosił prof. Karol Olejnik.

Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Związku Sybiraków Wielkopolska Józef Bancewicz odbiera z rąk dyrektora Oddziału Wojewódzkiego IPN dyplom i medal „Świadka historii”

Wśród odznaczonych znalazła się Wojewódzka Rada Związku Sybiraków Wielkopolska. To zaszczytne wyróżnienie odebrał jej przewodniczący Józef Bancewicz.

Zdzisław Tomasiak

ODSŁONIĘCIE TABLICY PAMIĄTKOWEJ PRZY POMNIKU MATKI SYBIRACZKI W ZIELONEJ GÓRZE

5 października 2011 r. w Zielonej Górze odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej umieszczonej obok pomnika Matki Sybiraczki. Okolicznościowe przemówienie wygłosił prezes Zarządu Oddziału Edward Daszkiewicz.

Szanowni Państwo!

Sybir i Katyń... to takie same zbrodnie... zbrodnie wypełniające martyrologię Narodu Polskiego dopełnioną sowiecką napaścią 17 września 1939 roku. W Twe ramiona, Matko Miłosierdzia i Pojednania Narodów, oddajemy dziś wszystkich zamordowanych na sowieckim wschodzie. Matko, przygarń ich i oddaj Twojemu Synowi. Jest taki obraz, który przejmuje prostotą wyrazu. Smutne oblicze Matki Zbawiciela, która przytula przestreloną od tyłu głowę polskiego jeńca. To symbol zwycięstwa miłości nad nienawiścią. Nienawiścią, która odebrała życie najlepszym synom naszego narodu. I miłości, która zawsze pozostanie ponad nienawiścią.

Przez prawie dwieście lat w odwecie za każde polskie powstanie przeciw carowi krzyże wyznaczały okrutny syberyjski szlak. W bydłących wagonach wleczono Polaków na nieludzką ziemię. W łagrach, więzieniach, kołchozach, w stepach i w tajdze, ciężką pracą, chłodem, wszami, głodem wybijano Polskę z głowy „burżujom” i „buntownikom” – wrogom radzieckiego imperium. Dewizą stalinowskiego systemu było hasło „kto nie pracuje, ten nie je”.

Sybir to setki tysięcy mogił naszych ojców i matek. „Sybir”... „Sybirak”. Co znaczyły te słowa aż do dni wolnej Polski 1989 roku? Jakaś Golgota Wschodu? Sprawiedliwość, godność człowieka i wolność – te pojęcia brutalnie wyrzucono z pamięci kilku pokoleń Polaków. Te słowa padły ofiarą hi-

storycznej manipulacji w mentalności młodych Polaków za sprawą podręczników historii w okresie PRL-u. W zamian uczono nas: że Kołyma to rzeka, a nie łągry potwornej zagłady niewinnych ofiar, że „Sybir” to tylko obszar pięknych stepów, cudownej tundry, tajgi, wiecznych lodów, to aż dziesięć milionów kilometrów kwadratowych bezkresnych przestrzeni.

Dla Polaka nazwa Sybir stała się symbolem zbrodniczego zesłania, nie-ludzkiej katorgi, powolnej śmierci i cierpienia za daleką Polskę, umiłowaną Ojczyznę. Po 72 latach od sowieckich i hitlerowskich zbrodni ciągle odbudowujemy pamięć!

Dziś „Losy zesłańców Sybiru” to prace konkursowe spisane przez naszą, ciekawą świata i polskiej historii, młodzież biorącą udział w zakończonym 17 września w Zielonej Górze konkursie. To dla was, kochana młodzieży, Polacy – Sybiracy zbudowali ten najpiękniejszy i najsmutniejszy w Polsce pomnik „Matki bohaterki Golgoty Wschodu” posadowiony przy zielonogórskim dworcu kolejowym – końcowym przystanku bydłych wagonów pełnych schorowanych i wynędzniałych polskich rodzin, rodzin bez ojców, mężów i braci zamordowanych w Katyniu.

Dzisiaj poświęcimy tablicę pamiątkową przedstawiającą miejsca zsyłek i losów Polaków. Tu chciałbym podziękować członkom Koła nr 8 w Zielonej Górze oraz Stowarzyszeniu na rzecz Pomocy Zesłańcom Sybiru – za inicjatywę budowy pomnika i pamiątkowej tablicy.

Wszystkim sybirakom i wszystkim darczyńcom serdecznie, z głębi serca dziękuję! Dziękuję za pomoc finansową, bowiem bez niej nie mogłyby powstać te monumentalne symbole. Chwała lokalnym i wojewódzkim władzom samorządowym za utrwalanie pamięci o mordzie katyńskim i zbrodni syberyjskiej.

Serdecznie dziękuję pani marszałek województwa lubuskiego Elżbiecie Polak za objęcie honorowym patronatem zielonogórskiej uroczystości.

Dziękuję pani prezydent Zielonej Góry Wioletcie Hareźlak za osobiste zaangażowanie i pomoc przy organizacji dzisiejszych obchodów.

Zwracam się do was, droga młodzieży. Do was należy przyszłość. To dla was jesteśmy dzisiaj tutaj, dając wam największy nasz narodowy skarb... skarb pamięci, z którego trzeba czerpać siłę i mądrość po to, aby nie powtórzyły się okrutne doświadczenia II wojny światowej. Pamiętajcie o tym teraz i zawsze, kiedy Polska jest wolna. Niech zawsze cmentarze, pomniki tota-

litaryzmu w naszych wszystkich lubuskich miastach będą miejscami, przy których młodzi ludzie się zatrzymają i powtórzą... „Nigdy więcej”.

Niech pamięć o naszych ojcach przenoszą pokolenia następnym pokoleniom. Proszę was, przejmijcie od nas sens i wiarę wynikającą z prawdy.

Wszystkim kombatantom z okazji dzisiejszej uroczystości życzę zdrowia, pomyślności. Życzę, aby rządzący naszym krajem nie zapomnieli o nas, o naszych dzieciach, naszych wnukach. Aby Polska była krajem, o którym marzyli, za który walczyli. Żeby Polska była Polską! Tego z całego serca wam życzę.

Edward Daszkiewicz

SPOTKANIA OPŁATKOWE SPOTKANIE W KOLE GRUNWALD W POZNANIU

W dniu 14 grudnia 2011 r. sybiracy z Koła Poznań-Grunwald zorganizowali uroczyste spotkanie opłatkowe w salce katechetycznej przy kościele pw. św. Anny. Sybirakom towarzyszył zespół wokalny-muzyczny z zaprzy-

Sybiracy – uczestnicy zebrania opłatkowego 14.12.2011 r.

Prezydium zebrania opłatkowego 14.12.2011 r. Od prawej: Irena Górską-Zajączkowska, ks. kan. Marek Balcer – kapelan Sybiraków, Jerzy Ziółkowski – sekretarz Oddziału, ks. kan. Wł. Koperski – kapelan-senior, Ziemomysł Anger – prezes Koła, ks. kan. Franciszek Ryba – kapelan senior, Lucjan Dutkiewicz – wiceprezes Zarządu Wojewódzkiego Związku Zawodowego Policji, Andrzej Borowski – prezes Stowarzyszenia Rodzin Policyjnych 1939

jaźnionego Gimnazjum nr 50 pod kierownictwem Jadwigi Jeleniewicz. Uroczystość rozpoczęto Hymnem Sybiraków. Następnie zespół wykonał szereg pięknych, mało znanych kolęd przeplatanych wzniosłym tekstem słownym. Ks. Włodzimierz Koperski, kapelan sybiraków-senior odmówił modlitwę i poświęcił opłatek, którym wszyscy się podzielili, składając sobie wzajemnie najlepsze życzenia.

W uroczystości uczestniczyli także ks. Marek Balcer, proboszcz parafii św. Anny – obecny kapelan sybiraków oraz ks. Franciszek Ryba – były kapelan sybiraków pracujący obecnie poza Poznaniem.

Uroczystość zakończono poczęstunkiem sponsorowanym przez pana Aleksandra Teclawa, któremu składamy za to serdeczne podziękowania.

Irena Górską-Zajączkowska
wiceprezes

SPOTKANIE OPŁATKOWE WE WROCŁAWIU

15 grudnia 2011 r. w Klubie Śląskiego Okręgu Wojskowego odbyło się uroczyste spotkanie opłatkowe członków Zarządu Oddziału Związku Sybiraków we Wrocławiu wraz z zaproszonymi gośćmi. Spotkanie zaszczylicili swoją obecnością: JE ks. Henryk kardynał Gulbinowicz, wojewoda dolnośląski Aleksander Marek Skorupa, komendant Wojewódzkiej Policji nadinsp. Zbigniew Maciejewski. Ponadto w spotkaniu uczestniczyli: ks. mjr Władysław Senica – kapelan wojskowy, Komendant Garnizonu Wrocławskiego mjr Krzysztof Puchała, przedstawiciel WOSWL ppłk Jan Kutny, Kierownik Klubu ŚOW Stefan Nowakowski, radny Miasta Wrocławia Jan Chmielewski, przedstawicielka Kuratorium Oświaty pani Antonina Kużaj, wójt gminy Kobierzyce Ryszard Pacholik, dyrektorki szkół im. Sybiraków pani Edyta Lisowska (Piława Górna) i pani Maria Jaskuła (Rakoszyce). Spotkanie upłynęło w miłej, świątecznej atmosferze, przy świątecznych daniach na stołach.

Włodzimierz Kowalczyk

SPOTKANIE OPŁATKOWE WOJEWÓDZKIEJ RADY ZWIĄZKU SYBIRAKÓW

Dnia 16 grudnia 2011 r. w kościele Garnizonowym w Katowicach odbył się Wspólny Opłatek Sybiraków Województwa Śląskiego.

Spotkanie sponsorował marszałek województwa śląskiego Adam Matusiewicz, a jego organizatorem był przewodniczący Wojewódzkiej Rady Związku Sybiraków płk Stanisław Kiewro.

W pierwszej części spotkania w sali parafialnej prezesi zarządów złożyli sprawozdania z działalności Oddziałów w roku 2011 i nakreślili zamierzenia na rok 2012. Następnie uczestnicy spotkania przeszli z sali parafialnej do wnętrza kościoła Garnizonowego, gdzie dziekan ks. prałat płk Mirosław Sułek zapoznał sybiraków z historią kościoła. Pod tablicą pamiątkową poświęconą „70. Rocznicy Deportacji na Sybir” w imieniu wszystkich 1770 sybiraków naszego województwa został zapalony symboliczny znicz.

O godzinie 13.00 rozpoczęła się część oficjalna. Przewodniczący Rady, płk Stanisław Kiewro, powitał sybiraków i zaproszonych gości, wysłuchano Hymnu Sybiraków i poprosił ks. płk. Mirosława Sułka o modlitwę i poświęcenie opłatków.

Po wzajemnym złożeniu życzeń, przewodniczący Rady odczytał posłanie od wojewody śląskiego Zygmunta Łukaszczyka, skierowane do sybiraków województwa śląskiego, które zostało przyjęte gromkimi oklaskami.

Na artystycznie udekorowanym stole były śląskie potrawy wigilijne, a w tle słychać było kolędy. Obecni na spotkaniu goście złożyli sybirakom życzenia: w imieniu prezydenta Katowic Piotra Uszoka wiceprezydent Katowic Marcin Krupa; w imieniu marszałka województwa śląskiego Adama Matusiewicza pełnomocnik Andrzej Krzystyniak; w imieniu Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego płk. Krzysztofa Radwana Komendant WKU płk Piotr Rancia; w imieniu kombatantów wszystkich opcji sekretarz Zarządu Wojewódzkiego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych ppłk Eugeniusz Jarguz; w imieniu służby zdrowia dr n. med. Jacek Kocot – ordynator Oddziału Szpitala MSWiA; w imieniu duchowieństwa płk rez. ks. kanonik prof. dr hab. Henryk Szareyko.

Ponadto w spotkaniu uczestniczyli oficerowie WP, pełnomocnik wojewody śląskiego płk mgr inż. Zbigniew Piątek, naczelnik Wydziału Polityki Społecznej Małgorzata Moryń-Trzęsimiech oraz wicedyrektor Wydziału Obywatelskiego Urzędu Wojewódzkiego Joanna Janecka i inne osobistości.

Dr n. med. Jacek Kocot został odznaczony Odznaką Honorową Sybiraka, którą wręczyła Danuta Sedlak – członek Zarządu Głównego Związku Sybiraków.

W ostatnich minutach spotkania w imieniu Wojewódzkiej Rady Związku Sybiraków zabrał głos Kazimierz Grenczak, członek Prezydium Zarządu Głównego Związku Sybiraków, który wygłosił toast świąteczno-noworoczny, dziękując władzom za przybycie i ich pamięć o sybirakach.

**Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Związku Sybiraków
Stanisław Kiewro**

SPOTKANIE W LESZNE

Staraniem członków Zarządu w dniu 10 stycznia 2012 r. odbyło się spotkanie opłatkowe dla członków Oddziału. Oddział nie jest liczny, jednak na 96 członków w spotkaniu uczestniczyło 84 sybiraków.

Uroczyste spotkanie przygotowali uczniowie klas gastronomicznych i nauczyciele Zespołu Szkół Ekonomicznych.

W spotkaniu z sybirakami uczestniczyli zaproszeni goście: poseł na Sejm RP – Jan Dziedziczak, poseł Sejmiku Wojewódzkiego – Marek Sowa, wiceprezydent Leszna Grzegorz Rusiecki, wicestarosta – Jarosław Wawrzyniak, przewodniczący Rady Miasta – Tadeusz Pawlaczyk, ks. Grzegorz Robaczyk proboszcz parafii pw. Św. Kazimierza, asystent biura posła Łukasza Borowia-ka – Justyna Pełszyk, dyrektor Zespołu Szkół Ekonomicznych – Jerzy Jurga.

Po wystąpieniach gości i błogosławieństwie ks. Robaczyka uczniowie Szkoły zaprezentowali część artystyczną, po czym wszyscy składali sobie życzenia.

Spotkanie upłynęło w przyjaznej atmosferze.

Sekretarz Zarządu
Franciszka Kania

Wspólne zdjęcie członków Związku Sybiraków w Lesznie na spotkaniu wigilijnym 10.01.2012 r. w Lesznie

SPOTKANIE OPŁATKOWE W ŁODZI

14 stycznia 2012 r. odbyło się w Łódzkim Oddziale Związku Sybiraków uroczyste spotkanie opłatkowe. Spotkanie zaszczylicili swą obecnością liczni goście. JE ks. abp dr Władysław Ziółek, metropolita łódzki, ks. Ryszard Olejnik – kapelan sybiraków, ks. Bartłomiej Rurarz – kapelan arcybiskupa łódzkiego, Jarosław Górecki – reprezentował wojewodę łódzkiego, Bogdan Osiński – wiceprzewodniczący Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność”, Stanisław Sikorski – Sekretarz Generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków, Teresa Dąbrowska – wicedyrektor Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego Anna Siennicka, nadkomisarz Tomasz Tyszkiewicz – reprezentował Komendanta Wojewódzkiej Policji, Maria Piotrowicz – prezes Łódzkiego Oddziału „Wspólnoty Polskiej”, Mirosław Pejka – Przewodniczący Rady Wojewódzkiej Związku Sybiraków, Helena Stańczyk i Eugeniusz Staciukiewicz – przedstawiciele Związku Represjonowanych Politycznie Żołnierzy-Górników Okręg Łódź, Stanisław Pawłowski – Dowódca Pododdziału Honorowego Garnizonu Łódź, Stanisław Jacoń – Biblioteka Sybiraków, Krystyna Wójcicka – Kurator „Biblioteki Sybiraka”. W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele: mgr Krzysztof Tomaszewski – dyrektor Szkolnego Centrum Profilaktyczno-Wychowawczego, ZSP nr 13 im. Sybiraków – dyr. mgr Julitta Rosa, ZSP nr 20 im. Marszałka J. Piłsudskiego – dyr. mgr inż. Zdzisław Jurewicz i wicedyrektor mgr Wiesława Pietura, 33 LO im. Armii Krajowej – mgr Józef Michalak, 35 LO im. Króla Stefana Batorego – mgr Piotr Wojtczak, Gimnazjum nr 3 im. Tadeusza Kościuszki Pabianice – mgr Andrzej Pasiński, Stanisław Świerkowski – nauczyciel historii, prof. Albin Głowacki – Uniwersytet Łódzki, Wojciech Leszek – dyr. Agencji Turystycznej „Wilejka”, Drukarnia Wyd. Naukowych SA – Liliana Ladorucka, Tadeusz Cieplucha, Zespół red. „My Sybiracy” – Jerzy Rossowski, Anna Kotynia-Kosmynka, Tomasz Budziarek, Ryszard Michalczyk, dr n. med. Ksawery Goszczyński, Chór Sybiraków – kier. Witold Januszkiewicz.

Członkowie poczty sztandarowego: Sabian Pajor, Jan Lemka
Sybiracy z Koła: Bałuty, Łódź Górna, Kutno, Śródm., Pabianice i Zgierz
Koncert: Joanna i Andrzej Jurkiewicz

Teresa Patrzcyna

CZĘSTOCHOWSCY SYBIRACY NA WIGILII WŚRÓD PEDAGOGÓW ZESPOŁU SZKÓŁ SAMOCHODOWO-BUDOWLANYCH

Dyrekcja Zespołu Szkół Samochodowo-Budowlanych w Częstochowie współpracująca ze Związkiem Sybiraków zaprosiła nas na wigilijne spotkanie, które odbyło się w świetlicy szkolnej dnia 22 grudnia 2011 r.

W spotkaniu wigilijnym wzięła udział dyrekcja, grono nauczycieli czynnych i będących w stanie spoczynku (emerytów i rencistów) oraz zaproszeni goście ze związków kombatanckich, a wśród nich Rodzina Katyńska i my – sybiracy z prezesem Oddziału Władysławem Dziembowskim. Spotkanie rozpoczął dyrektor Zespołu Szkół Samochodowo-Budowlanych mgr Piotr Galewicz powitaniem wszystkich obecnych. W sposób szczególny powitał sybiraków, mówiąc: *Jestem szczęśliwy, że wśród nas zasiadają sybiracy.* Podkreślił, że wypracowana została pełna wielopłaszczyznowa współpraca i wzajemna pomoc: *Dla dobra młodego pokolenia i naszej młodzieży. Teraz więc czas, byśmy zaczęli nasze spotkanie. Proszę naszych najmłodszych gości – „artystów” ze Szkoły Podstawowej nr 2 o przedstawienie Jasełek, które przygotowała i poprowadzi siostra Adrianna.*

Jasełka trwały 40 minut i wykonane zostały niemal profesjonalnie. Odtwórcy dobrze dobrani do ról, stroje i choreografia wykonane wspaniale. Występ młodych aktorów nagrodzono gromkimi brawami. Samo zakończenie Jasełek było bardzo wzruszające, pouczające – wzajemnymi przeprosinami i wybaczeniem. Po części artystycznej ponownie głos zabrał mgr Galewicz, który złożył wszystkim życzenia świąteczne. Przedstawiciel zakonu paulinów ojciec Jan Filipek pomodlił się, pobłogosławił opłatek oraz złożył życzenia w imieniu proboszcza parafii pw. św. Barbary.

W imieniu sybiraków głos zabrał wiceprezes Oddziału w Częstochowie – członek Zarządu Głównego Grzegorz Lipowski, który bardzo serdecznie podziękował dyrektorowi za zaproszenie, małym artystom za to, że tyle trudu włożyli w przygotowanie i wykonanie Jasełek. *Ale muszę tutaj zgromadzonym Gościom powiedzieć, że my, sybiracy w swym dziecięcym, młodzieńczym okresie życia, będąc na nieludzkiej ziemi – Syberii nie mogliśmy cieszyć się ani choinką, ani wigilią, ani świątami, ani też dzielić opłatkiem. Zabroniono nam tego. Nie mieliśmy nic. „Gospodarze”, u których przymusowo przeby-*

Wigilia w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych z udziałem Sybiraków.
Drugi z lewej: dyr. szkoły Piotr Galewicz, przemawia członek Zarządu Głównego ZS
Grzegorz Lipowski, z prawej wiceprezes Zarządu Oddziału Wacław Kulpa

waliśmy przez sześć i więcej lat zabraniali wszystkich rodzinnych i religijnych obrządków. Tylko dzięki naszym matkom te tradycje skrycie, w rodzinach, odrobiną (czarnego z gliną mieszanego) chleba, którego na co dzień brakowało, obchodziliśmy. Dzieląc się nim jak opłatkiem. Gorąco modliliśmy się, by łaskawy Bóg dał siłę przetrwania i możliwości powrotu do domu. Słowa te głęboko wzruszyły zebranych, pojawiły się łzy w oczach.

W dalszej części wszyscy składaliśmy sobie życzenia, dzieląc się opłatkiem. Było dużo życzliwości, serdeczności i szczerości.

Dyrektor wyznał też, że jest wychowankiem żony prezesa Dziembowskiego. Zespół Szkół Samochodowo-Budowlanych pod kierownictwem dyrektora Piotra Galewicza i wspaniałych nauczycieli historii bardzo ofiarnie pracuje nad tworzeniem i utrwalaniem znaków pamięci oraz bierze czynny udział w uroczystościach. Szkoła ma ogromny wkład w dzieło współpracy i wymiany doświadczeń ze szkołami spoza wschodnich granic. A jednym z najbardziej znaczących symboli patriotyzmu jest utworzenie Placu Katyńskiego, gdzie znajdują się 84 dęby katyńskie i tablica upamiętniająca katastrofę smoleńską.

Wacław Kulpa

SPOTKANIE OPŁATKOWO-NOWOROCZNE W KIELCACH

7 stycznia 2012 r. odbyło się doroczne spotkanie opłatkowe. W uroczystym spotkaniu sybiraków i członków Rodziny Katyńskiej wzięło udział około 80 osób.

Spotkanie prowadził przewodniczący Zarządu Oddziału pan Bernard Jasiewicz, a obecnością zaszczytili nas Bożentyna Pałka-Koruba – wojewoda województwa świętokrzyskiego, Grzegorz Świercz – wicemarszałek województwa, Zdzisław Wrzałka – starosta, Karol Fijałkowski – pełnomocnik marszałka ds. kombatanów.

Wzajemnie składane życzenia, występ chóru młodzieżowego II Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Śniadeckiego, czytane fragmenty wspomnień i wierszy m.in. własnych przez autora pana Ottona Gryniewiczza, stworzyły przyjazną atmosferę.

Oprac.: ZG ZS

JEŻYCKO-NOWOTOMYSKI OPŁATEK

Tradycyjnie już od wielu lat sybiracy z Koła Poznań Jeżyce i Nowego Tomysła spotykają się na uroczystości opłatkowej. Tym razem w lokalu „Savoy” w dniu 17 grudnia 2011 r. Dzięki burmistrzowi Nowego Tomysła Henrykowi Helwingowi, który zapewnił transport, mogli w tym spotkaniu uczestniczyć członkowie naszego „podkoła” z tego pięknego miasta i okolic. Sam też przyjął z zadowoleniem nasze zaproszenie.

Donośnie zagrzmiął w wykonaniu trzydziestu uczestników spotkania Hymn Sybiraków. Prezes Koła a jednocześnie zastępca prezesa Zarządu Oddziału w Poznaniu Zdzisław Tomasiak powitał honorowych gości w osobach prezesa Zarządu Oddziału Józefa Bancewicza oraz burmistrza Nowego Tomysła Henryka Helwina, oraz wszystkich zebranych. Minutą ciszy uczczono zmarłych w tym roku sybiraków. Prezes zrelacjonował działalność koła. Coraz mniejsza jest frekwencja na naszych comiesięcznych zebraniach z powodu chorób najczęściej związanych z wiekiem.

Prezes Józef Bancewicz omówił wiele spraw wiążących się z życiem całego Związku Sybiraków i z oczekiwaniami jego członków na dalsze kon-

Prezes Zdzisław Tomasik wita honorowych gości. Od lewej: Jerzy Ziółkowski, burmistrz Nowego Tomysła – Henryk Helwing, prezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZS – Józef Bancewicz, Zofia Głowinkowska.

struktywne rozwiązania mające wpływ na polepszenie bytu i stanu zdrowia. Na zakończenie rekomendował książkę autorstwa Anne Applebaum pod tytułem „Gulag”.

Burmistrz Henryk Helwing serdecznie podziękował za zaproszenie, mówiąc, że Odznaka Honorowa Sybiraka zobowiązuje do utrzymywania i pogłębiania więzi z sybirakami. W rozmowie potwierdził, że na pomniku, który stanie w Parku Miejskim poświęconym ofiarom II wojny światowej, będzie odniesienie do ofiar Polaków na „niehumanitarnej ziemi”. Życzył wszystkim sybirakom dobrego zdrowia i pogody ducha.

Przebieg tego spotkania uwieczniła telewizja kablowa z poznańskich Winograd. Wywiadów dla tej stacji udzielili Zdzisław Tomasik oraz Jerzy Ziółkowski.

Najważniejszą część spotkania stanowiło dzielenie się opłatkiem. Wszyscy z wszystkimi, dzieląc się nim, składali sobie życzenia, przede wszystkim zdrowia. Życzyliśmy sobie doczekania do spotkania opłatkowego w tym samym gronie w roku przyszłym. Przez czas składania życzeń towarzyszyły nam przepiękne polskie kolędy w wykonaniu polskich zespołów i piosenkarki Eleni.

Wielce miłym akcentem było wspomnienie Matek Sybiraczek, które w czasach ciężkiej próby, niewolniczej, ponad siły pracy, w głodzie i chłódzie zdawały egzamin życia, chroniąc swoje wygłodzone dzieci. Uczyły je pacierza i języka ojczystego, miłości do Ojczyzny. Mówili o tym Józef Banciewicz, Konrad Dobrochna, Zofia Głowinkowska oraz Zdzisław Tomasik. Zadeklamował wiersz Ireny Molendy pod tytułem „Matce Sybiraczce”.

„Wszędzie było daleko
do kraju, do swoich, do nieba
a serce krwawo raniły prośby:
mamo łyk mleka, dwa kartofelki,
mamo daj chleba!...”

Trwają intensywne przygotowania do umieszczenia odpowiedniego znaku pamięci poświęconego Matce Sybiraczce i Katyniaczce. Po blisko trzygodzinnym spotkaniu w dobrej atmosferze pożegnaliśmy gościnny lokal. Osobne słowa podziękowań należą się Zofii Głowinkowskiej, gospodyni tego spotkania.

Zdzisław Tomasik

PROMOCJA KSIĄŻKI JANINY MYŚLICKIEJ PT. „WSPOMNIENIA JANOWICKICH SYBIRAKÓW”

MOTTO: „ABY MŁODZI ZNALI PRAWDĘ O TAMTYCH CZASACH”.

Dnia 19 października 2011 roku odbyła się promocja książki autorstwa Janiny Myślickiej będącą monografią janowickich sybiraków. Uroczystość odbyła się w Gimnazjum w Janowicach Wielkich. W uroczystości uczestniczyli sybiracy z Janowic, delegaci Oddziału z Jeleniej Góry oraz młodzież szkolna.

Uroczystość rozpoczęto odśpiewaniem hymnu państwowego i Hymnu Sybiraków.

Słowo wstępne wygłosiła prezes Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Jeleniej Górze Bożena Dudzińska, która przedstawiła krótko treść książki, na którą składają się wspomnienia piętnastu sybiraków żyjących i opis trzydziestu sybiraków już zmarłych. Książka nie jest gruba, ale zawiera bardzo

ważne treści, między innymi dokumenty, wspomnienia, wiersze, fotografie, modlitwy i żywą historię.

I właśnie ta historia ma bardzo duże znaczenie poznawcze jako dokument. Autorka książki Janina Myślicka opowiedziała, jak powstała książka oraz dlaczego ją napisała.

Następnie wystąpiła młodzież szkolna z gimnazjum, która przedstawiła spektakl słowno-muzyczny oparty na treści książki. Było to wzruszające tak, że wszyscy płakali.

Po młodzieży wystąpił Zespół „Sybiraczki” oraz dwa zespoły „Rudawianki” i Zespół Seniorów z Janowic.

Prezentacja książki była bardzo udana i wzruszająca.

Autorką książki jest żona sybiraka. Z zawodu jest nauczycielką (na emeryturze).

**Prezes Zarządu Oddziału
Związku Sybiraków w Jeleniej Górze
mgr Bożena Dudzińska**

STOWARZYSZENIE PAMIĘCI ZESŁAŃCÓW SYBIRU

*„Trzeba myśleć o przyszłości
ale nie wolno zapomnieć o przeszłości”*

Szanowni i Drodzy Sybiracy

Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru we Wrocławiu pragnie zaprosić Państwa i Wasze Rodziny do wspólnej modlitwy za wstawiennictwem ŚWIĘTEGO RAFAŁA KALINOWSKIEGO, zainicjowanej przez śp. ojca Stanisława Golca, który założył Sanktuarium Golgoty Wschodu. Kontynuatorem idei o. S. Golca jest o. Damian Simonicz – obecny proboszcz parafii pw. NMP Matki Pocieszenia przy ul. Wittiga, który odprawił mszę św. w Sanktuarium z okazji tegorocznego Dnia Sybiraka.

Jak wiecie Państwo, w 1991 r. Jan Paweł II zaliczył Rafała Kalinowskiego w poczet Świętych Kościoła katolickiego i ustanowił Patronem Zesłańców – Męczenników. Jego wspomnienie liturgiczne przypada na 20 listopada.

W tym roku, w sobotę 19 listopada o godz. 11.00, w kościołach rzymskokatolickich we Wrocławiu, szczególnie na Wielkiej Wyspie, czyli na Biskupinie, Sepolnie, Zalesiu i Zaciszu, były odprawione msze św. wypominkowe za spójność pomordowanych, zabitych i umęczonych – szczególnie w czasie II wojny światowej – nie tylko zesłańców Sybiru.

Inicjatywa upamiętniania i krzewienia kultu św. Rafała Kalinowskiego, podjęta przez Wasz Związek, jest kontynuowana także przez nasze Stowarzyszenie, które zostało powołane w czerwcu br., oraz przez harcerzy.

Drodzy Sybiracy! Wspólnie przyczynmy się do poszerzania kultu św. Rafała Kalinowskiego – patrona ludzi dotkniętych ciężkimi przeżyciami wojennymi – waszego patrona. Niestety, nie wszyscy wiedzą, że św. Rafał Kalinowski to zesłany na Syberię, koło Irkucka, walczący w powstaniu styczniowym 1863 r. wychowawca młodzieży i zakonnik.

Spotkanie odbyło się 19 listopada na wspólnej modlitwie za wstawieniem św. Rafała, za wasze zdrowie i pomyślność oraz za spójność dusz Polaków dotkniętych Martyrologią Wschodu.

Szanowni i Drodzy Sybiracy

Z radością informujemy, że w czerwcu 2011 r. zostało powołane Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru we Wrocławiu. Posiada ono osobowość prawną, a działalność oparta jest na statucie. Miejsca na spotkania i siedzibę Stowarzyszenia udzielił nam tymczasowo ks. prałat Franciszek Głód – proboszcz parafii pw. św. Elżbiety Węgierskiej przy ul. Grabiszyńskiej, kapelan sybiraków.

Pomysł powołania Stowarzyszenia wynikał ze smutnego faktu, że w ostatnim czasie drastycznie ubywa świadków historii – w tym wielu działaczy społecznych. Toteż żyjący sybiracy, świadomi konieczności zapewnienia w przyszłości kontynuacji wielu działań realizowanych od 1989 r. przez Związek Sybiraków, zainicjowali spotkanie z młodszymi sympatykami. Takimi, którzy znają temat „nie ludzkiej ziemi” i chcą zachować dla potomnych wiedzę o okrutnych represjach sowieckich, które przeżyliście i znacząco z własnego doświadczenia, oraz przekazywać ją najmłodszym.

Kim jesteśmy i co zamierzamy?

Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru „jest zrzeszeniem osób, których misją i celem działania jest zachowanie i przekazywanie przyszłym

pokoleniom prawdy historycznej i szacunku do pamięci o ofiarach oraz miejscach martyrologii Polaków deportowanych na Syberię i do Kazachstanu” (ze Statutu).

Są wśród nas przedstawiciele mediów, związków kombatanckich, administracji publicznej i Kościoła, dyrektorzy szkół, nauczyciele, harcerze i sympatycy znający temat represji na Polakach. Wielu z nas jest dziećmi i wnukami sybiraków. Łączy nas chęć do społecznego działania, ukierunkowanego na ocalenie od zapomnienia i przekazywanie następnym pokoleniom prawdy historycznej o zesłańcach Sybiru.

Świadomi, że odchodzą od nas świadkowie syberyjskiej katorgi, czujemy się zobowiązani do zaopiekowania się w przyszłości dziedzictwem po nich. Przed członkami Stowarzyszenia stoi moralny obowiązek zachowania pamięci o zesłańcach. Zadanie to spoczywa szczególnie na szkołach.

Należy kontynuować opiekę nad Znakami Pamięci wzniesionymi przez Was – ludzi dotkniętych Martyrologią Wschodu, powoływać nowe Kapituły Pamięci, uaktywniać Kluby Wnuków i organizować nadal szkolne konkursy o tej tematyce.

Znajomość dziejów Polaków jest wielką wartością. Jednak w obecnej rzeczywistości jest to trudne. Jak budować patriotyczną świadomość młodego pokolenia?...

Nie sposób bowiem nie zauważyć, że słowo patriotyzm traci wartość, gorzej – nawet nie istnieje w słowniku pewnej grupy Polaków. Jeżeli udałoby się nam cokolwiek poprawić w tej kwestii, to już dużo. Wierzmy, że dla wielu jednak poczucie przynależności i posiadania korzeni jest nadal istotne. Dlatego zależy nam na utrzymaniu wypracowanych sposobów realizacji wychowania patriotycznego Związku Sybiraków we Wrocławiu, w porozumieniu z innymi instytucjami i organizacjami.

Wszelkiego rodzaju spotkania, lekcje „żywej historii”, wycieczki do miejsc pamięci, konkursy czy dyskusje w sposób naturalny, bez przymusu i patosu, mogą zaszczepić poczucie patriotyzmu.

Mamy świadomość, że patriotyzmu się nie uczy. Patriotyzm się otrzymuje, czerpie z otoczenia – od rodziny, świadków historii, a czasami od mądrych nauczycieli, którzy chcą i umieją o tym mówić.

Pragniemy, aby udało nam się realizować przesłanie pani Zofii Helwing – pierwszej Prezes Związku Sybiraków we Wrocławiu. Razem z panem

Włodzimierzem Kowalczykiem – wiceprezesem Zarządu Głównego Związku Sybiraków, w oparciu o zalecenia Zarządu Głównego Związku Sybiraków zainicjowali oni we Wrocławiu powstanie naszego Stowarzyszenia.

za
Stowarzyszenie Pamięci
Zesłańców Sybiru we Wrocławiu
Grażyna Żak
Krzysztof Kołodziejczyk
Jolanta Sąsiadek

Wrocław, 6 października 2011

PISALI O NAS...

W numerze 15/538 z dnia 11.08.2011 r. „Mieszkańca” – pisma lokalnego ukazującego się na Pradze-Południe ukazał się artykuł pióra Katarzyny Zielińskiej-Witek pt. „Nasi Podolanie”, który w całości drukujemy.

NASI PODOLANIE

Polskość. Tożsamość. Pasja budowania więzów i nadzieja na to, że owe więzy są nierozzerwalne i wieczne – tak można by w skrócie opisać wydarzenie, które co roku organizuje Oddział Warszawski Związku Sybiraków na terenie AON w Rembertowie.

Otóż cała historia zaczyna się w roku 2002, kiedy to po raz pierwszy do Rembertowskiej Akademii Obrony Narodowej zawitali młodzi goście z Podola.

Zaczęło się przypadkowo. W gazecie wyczytałem, że Wawer zaprosił grupę dzieci z Tarnopola i wtedy we mnie taka iskra uderzyła. Mówię sobie – słuchaj – ty też masz takie możliwości – mówi Henryk Majewski – Prezes Oddziału Warszawskiego Związku Sybiraków.

Wraz z tą myślą zaczęły się poszukiwania miejsca, w którym mogłaby zatrzymać się młodzież. Pan Henryk pomyślał wówczas o internacie AON. – *Ja skończyłem służbę wojskową w Akademii jako wykładowca – kontynuuje prezes – Pomyślałem, „spróbuj może się uda”, no i poszedłem do komendanta. Komendant Balcerowicz mówi – nie ma problemu. I to już była pierwsza sprawa – duża sprawa. Więc zacząłem szukać pieniędzy. Ja mam duże szczęście – w ogóle w życiu i w tym wypadku też. Na jakiejś uroczystości spotkałem swojego słuchacza, który jest w Senacie i powiedział, że w Senacie są pieniądze dla takich celów (...) Wówczas prezesem był Andrzej Stelmachowski i to do niego poszedłem osobiście, zreferowałem, co chcę zrobić – powiedział – nie ma sprawy, pomożemy. Pomyślałem też o Caritasie. Pojechałem więc do księdza Uklei i zreferowałem, o co chodzi, a On uważnie wysłuchał i powiedział – tak, weźmiemy udział, wesprzemy. I już pieniądze się znalazły. Tak to powstało. (...) Ja pochodzę z Podola i to mnie tym bardziej zdopingowało. Tam rozstrzelali mi ojca, brata ojca, brata mojej mamy i dwóch braci ciotecznych...*

Obozy szkoleniowo-wypoczynkowe dla młodzieży pochodzącej z polskich rodzin zamieszkałych od wieków na Ukrainie, na stałe wpisały się

w tradycję Rembertowa. Związek Sybiraków każdego kolejnego roku zaprasza młodych ludzi z Podola do wędrowki szlakiem wspólnej historii. Sięga w szczególności lat 1937–1938, a swoim smutnym ciężarem dotyka podolskich Polaków masowo wywożonych na Syberię lub do Kazachstanu. Jest to historia opisująca bezsensowną śmierć niewinnych, rozstrzelanych w Kamieniu Podolskim, Winnicy i Żytomierzu. Jest to także historia tych, którzy na Podolu zostali, założyli rodziny, rozpoczęli nowe, trudne życie.

Wynarodowienia, aresztowania za polskość, wiarę i tożsamość wciąż tkwią w świadomości. Wspólne spotkanie z dziejami, to jedna z szans na odnalezienie pogubionej prawdy o przeszłości.

Zabytki warszawskie, cmentarz Powązkowski, trzydniowa wycieczka do Torunia – to kolejne etapy napiętego programu obozu. Młodzi ludzie podczas dwutygodniowego pobytu w Polsce zapoznają się z historią, kulturą, obyczajowością swoich przodków i tym samym swoją. – *Chcemy im uświadomić, że oni mają korzenie polskie* – mówi pan Henryk. – *Wypytyują się, interesują – to ziarno gdzieś kiełkuje. Wyjeżdżając stąd, zaczynają tam – u siebie szukać polskości. I o to chodzi.*

Wsparcia w przedsięwzięciu udzielają co roku m.in.: Senat RP, Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, AON w Rembertowie i Urząd Dzielnicy Rembertów.

Katarzyna Zielińska-Witek

PAMIĘĆ I HOŁD MIESIĄC MAJ W PUŁAWSKIM ODDZIAŁE ZWIĄZKU SYBIRAKÓW

Od czasu powstania Puławskiego Oddziału każdego roku 3 maja Sybiryacy uczestniczą ze sztandarem w obchodach uroczystości Święta Konstytucji. Tegoroczna uroczystość miała szczególny charakter. Wśród trzech osób odznaczonych było dwoje sybiraków. Księgowa Oddziału Jadwiga Marek została odznaczona przez Marszałka Województwa Lubelskiego medalem „Zasłużony dla Województwa Lubelskiego”, a członek Oddziału – sybirak Krzysztof Orłowski przez Prezydenta RP Krzyżem Zesłańców Sybiru.

Jadwiga Marek po odejściu na emeryturę jako sybiraczka wstąpiła do Puławskiego Oddziału Związku Sybiraków, oddając się pracy społecznej. Funkcję księgowej w Zarządzie Oddziału pełni od kilkunastu lat, a za su-

mienne wykonywanie obowiązków Zarząd Oddziału wystąpił z wnioskiem do Marszałka Województwa o odznaczenie medalem „Zasłużony dla Województwa Lubelskiego”.

Krzysztof Orłowski urodzony na Syberii, również jako dziecko doznał cierpień zesłania. (...) Po zajęciu wschodnich terenów Polski przez Związek Radziecki aresztowano jego ojca, a dwudziestoletnią matkę będącą z nim w ciąży zesłano pod koło podbiegunowe europejskiej części Rosji, w 1940 r. urodził się Krzysztof. (...) Do Polski powrócili w 1947 r. W wieku dorosłym założył rodzinę i służył w wojsku polskim. Odchodząc na emeryturę, wstąpił do Puławskiego Oddziału Związku Sybiraków. Odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Zesłańców Sybiru.

Drugim ważnym wydarzeniem w Oddziale było zebranie sprawozdawczo-wyborcze 8 maja. W kościele pw. Matki Boskiej Różańcowej, gdzie kapłanem Oddziału jest ksiądz proboszcz Piotr Trela, została odprawiona msza św. w intencji Sybiraków żyjących oraz tych, którzy na zawsze pozostali na nieludzkiej ziemi – Syberii. Ksiądz kapłan wygłosił homilię będącą krótką lekcją historii o losach narodu polskiego podczas wojny. Po mszy sybiracy udali się do POK „Domu Chemika”, gdzie po odśpiewaniu Hymnu Sybiraków rozpoczęło się zebranie. Sprawozdanie z czteroletniej działalności Zarządu Oddziału złożył prezes Henryk Skirgajło. Przedstawił on społeczną działalność osób funkcyjnych i dokonania Zarządu. Pośród tych dokonań najważniejsze to: ufundowanie obelisku w Dęblinie poświęconego „Wiecznej pamięci zesłańcom Sybiru”, nadanie rondu w Puławach przy trasie prowadzącej do Dębłina nazwy „Rondo Mariana Jonkajtysa”, prelekcje w szkołach w Puławach, Dęblinie i Kazimierzu, udział z poczem sztandarowym w uroczystościach państwowych, związkowych i lokalnych.

(...)

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Antoni Radziewicz złożył sprawozdanie z kontroli.

Prezesem Oddziału na dalszą kadencję, wraz z większością dotychczasowych członków Zarządu, pozostał Henryk Skirgajło.

Henryk Skirgajło
prezes Puławskiego Oddziału Związku Sybiraków

Przedruk z „Tu jest moje miejsce” Kwartalnik Powiatu Puławskiego Nr 8/2011

ODESZLI OD NAS

W dniu 21 kwietnia 2011 r. w wieku 89 lat odszedł

ŚP. JAN MINOROWICZ

założyciel i pierwszy prezes Zarządu Oddziału
Związku Sybiraków

w Gorzowie Wielkopolskim.

Był jednym z najdłużej przebywających na zesłaniu członków
Związku – więźniem Gułagu przez okres ponad 15 lat.
Do końca swoich dni zawsze z Sybirakami, zawsze obecny
na wszystkich uroczystościach i szczęśliwy, że Związek
wykonał ogrom pozytywnej pracy dla swoich członków
i przekazuje społeczeństwu wiedzę o Sybirakach.

Cześć Jego Pamięci!

Oddział Związku Sybiraków w Gorzowie Wielkopolskim
Zarząd Główny Związku Sybiraków

Z żalem przyjęliśmy wiadomość, że dnia 3 kwietnia 2011 r.
odbył się na cmentarzu w Kuszynie Średniej
pogrzeb najstarszego Sybiraka

ŚP. BRONISŁAWA RYCZKO

Więzień łagrów radzieckich w Borowiczach
i Jogle koło Archangielska.

Aresztowany w 1944 r. wraz z innymi żołnierzami
Armii Krajowej

Cześć Jego Pamięci!

Zarząd Główny Związku Sybiraków

11 listopada 2011 r. w wieku 72 lat zmarł długoletni Prezes
Koła Terenowego

Związku Sybiraków w Szubinie,
województwo kujawsko-pomorskie

ŚP. KAZIMIERZ WYPYCH

W zmarłym straciliśmy aktywnego działacza.
Należał do najaktywniejszych prezesów kół terenowych.
Z Jego inicjatywy powstała tablica poświęcona pamięci
zamęczonych na „niehumanitarnej ziemi” umieszczona w kościele
pw. św. Andrzeja Boboli w Szubinie.

Odznaczony Odznaką Honorową Sybiraka, Krzyżem
Zesłańców Sybiru, a 17 września br. udekorowany został
Złotym Krzyżem Zasługi.

Cześć Jego Pamięci!

Sybiracy Oddziału Bydgoskiego
Zarząd Główny Związku Sybiraków

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 8 lipca 2011 r.
pożegnaliśmy naszego Kolegę

ŚP. BOGDANA MACHONIA

wieloletniego członka Zarządu Koła Ziemi Świdnickiej
i Prezesa w latach 1995–1999.

Był aktywnym działaczem Zarządu Oddziału w Wałbrzychu,
pełnił funkcję przewodniczącego Sądu Koleżeńskiego
od chwili powstania Oddziału.

Cześć Jego Pamięci!

Zarząd Oddziału w Wałbrzychu

POSZUKIWANIA

Mimo upływu wielu lat od zakończenia II wojny światowej, nadal rodziny poszukują swoich bliskich. Andrew Thomas z Wielkiej Brytanii poszukuje członków rodziny Mieczysława Wiatra, obecnie mieszkającego w Walii. Są to:

– Jadwiga Wiatr, urodzona w 1928 r., według „Karty” od 1940 r. przebywała w Domu Dziecka w Wołogdzie,

– Stefan Wiatr, urodzony w 1929 r., według „Karty” od 1940 r. przebywał w Domu Dziecka w Wołogdzie, a następnie w Jerszowskim Domu Dziecka,

– Stanisław Wiatr, urodzony w 1931 r., według „Karty” od 1940 r. w Domu Dziecka w Wołogdzie, a następnie w Jerszowskim Domu Dziecka,

– Marian Wiatr, urodzony w 1934 r., według „Karty” w 1940 r. w Domu Dziecka w Wołogdzie, a następnie w Jerszowskim Domu Dziecka.

Osoby mające jakiegokolwiek informacje o poszukiwanych proszone są o kontaktowanie się z panem Marcinem Śmietanką,
e-mail: Marcin.Smietanka@udskior.gov.pl,
lub telefonicznie pod nr. 22 661 89 81

SPIS TREŚCI

Sprawy organizacyjne	5
Pismo Zarządu Głównego ZS do ministra O. Dziekońskiego	3
Pismo Zarządu Głównego ZS do marszałek Ewy Kopacz	5
Pismo Zarządu Głównego ZS do poseł Izabeli Leszczyny	7
Podziękowanie	10
Zebranie Zarządu Głównego ZS dn. 3.01.2012 r.	11
Pismo Zarządu Oddziału w Słupsku do posta Konwińskiego	15
Pismo dyr. Gimnazjum nr 2 w Augustowie	18
Pismo Zarządu Głównego ZS znak: ZG/1312/11	19
Z prac Komisji do spraw Współpracy z Zagranicą – D. Sedlak	20
Pismo Zarządu Głównego ZS z dn. 1.02.2012 r.	24
Pismo Zarządu Oddziału ZS w Białymstoku z dn. 16.11.2011 r.	25
Pismo Komisji Socjalnej ZG z dn. 10.10.2011 r.	26
Pismo Zarządu Oddziału w Białymstoku z dn. 20.09.2011 r.	27
Uroczystości i spotkania	28
Spotkanie integracyjne sybiraków z Koła Ochota	28
XIII Zjazd Pawłodarczyków	31
Wydarzenia w Oddziale. Miesiąc Pamięci w Krośnie – R. Zoła, W. Kuźma	38
I Marsz Sybiracki 16.09.2011 r. – A. Celuch	42
Odnaczenia Polaków w Wellington – opr. B. Retelewska	44
Z wizytą na Syberii – J. Lewicki	45
Odsłonięcie i poświęcenie pomnika na Syberii – J. Lewicki	46
Homilia ks. Z. Banasia	48
Rocznica agresji w czerwcu 1941 r. – H. Kurzak	52
Nasza jubilatka – K. Świrniak-Mateuszuk	52
Nowy znak pamięci – H. Dzierma	54
Święto Niepodległości – H. Dzierma	55
Międzyszkolny Konkurs Recytatorski – H. Dzierma	56
Rondo Sybiraków – W. Sitowski	57
Listopad 2011 r. w Białymstoku – W. Sobolewska	58
Wrzesień we Wrocławiu – W. Kowalczyk	59

Obchody rocznicowe w Częstochowie – opr. H. Kurzak	61
Uroczystości Dnia Sybiraka w Oddziale w Legnicy – M. Jurkiewicz	62
Pamięci Sybiraków – K. Dobrenko	66
Uczcili Matki Sybiraczki – (tw)	69
Modlitwa za sybiraków – P.J.	70
Listopadowe uroczystości w Gorzowie Wlkp. – H. Zalewska	70
Lekcja historii w Dziewiątce	72
„Świadek historii”. Uroczystości w Poznaniu – Z. Tomasik	74
Odświeżenie tablicy pamiątkowej przy pomniku Matki Sybiraczki w Zielonej Górze – Edward Daszkiewicz.....	76
Spotkania oplatkowe.....	78
Spotkanie w Kole Grunwald w Poznaniu I. Górską-Zajączkowską	78
Spotkanie w Kole we Wrocławiu – W. Kowalczyk.....	80
Spotkanie w Katowicach – S. Kiewro	80
Spotkanie w Lesznie – F. Kania.....	82
Spotkanie w Łodzi – T. Patrzyczna	83
Spotkanie w Częstochowie – W. Kulpa.....	84
Spotkanie w Kielcach – ZG ZS	86
Spotkanie w Jeżycku – Z. Tomasik	86
Promocja książki „Wspomnienia Janowickich Sybiraków” – B. Dudzińska.....	88
Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru – G. Żak, K. Kołodziejczyk, J. Sąsiadek	89
Pisali o nas	93
Nasi Podolanie – K. Zielińska-Witek	93
Pamięć i hołd – H. Skirgajło.....	94
Odeszli od nas.....	96
Poszukiwania	98

